

KLASZTOR DOMINIKANÓW W RZESZOWIE

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

DUSZPASTRSTWO KLASZTORNE I PARAFIALNE

Stan na: 8.08.2024

KLASZTOR OO. DOMINIKANÓW
35-077 Rzeszów, ul. Dominikańska 15
NIP 8132979539 • tel. 17 860 91 30 (2)

*o. Marcin Lisicki OP
poczta klasztoru*

PREAMBUŁA

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku prawnego dotyczącego wprowadzenia we wszelkich instytucjach, w których przebywają dzieci, standardów ich ochrony przed krzywdzeniem [ustawa z dnia 28 lipca 2023 roku o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606)]. W opracowaniu dokumentu wzięto pod uwagę wytyczne zarówno prawa państwowego, jak i kościelnego, w tym prawa Prowincji Polskiej Zakonu Kaznodziejów (Dominikanie). W przygotowaniu dokumentu uwzględniono wskazania Centrum Ochrony Dziecka, specyfikę Prowincji Polskiej Zakonu Kaznodziejskiego i indywidualny charakter tego klasztoru.

W związku z tym, że naszemu klasztorowi została powierzona pod opiekę parafia, to niniejsze standardy dotyczą także działalności parafialnej. Pomimo ustanowionego proboszcza parafii, zgodnie ze specyfiką dominikańskiego zarządu, odpowiedzialność za wprowadzenie i przestrzeganie niniejszych standardów oraz wszelką działalność związaną z prewencją spoczywa jednak na przeorze klasztoru. Dlatego też wszystko, co odnosi się do działalności klasztoru ma także zastosowanie do prowadzonej przez ten klasztor parafii.

WSTĘP

Niniejsze Standardy muszą być przestrzegane przez wszystkich braci dominikanów, pracowników i wolontariuszy, osoby prowadzące grupy duszpasterskie, osoby pomagające w duszpasterstwie parafialnym, w tym siostry zakonne i katechetów, uczestników i opiekunów wyjazdów organizowanych przez klasztor. Standardy skierowane są także do małoletnich i ich opiekunów, a także wszystkich przychodzących do naszego kościoła i klasztoru.

Bracia Dominikanie

OBJAŚNIENIE TERMINÓW

1. OSOBY, ICH ROLE I FUNKCJE W KOŚCIELE

ksiądz – duchowny chrześcijański posiadający święcenia kapłańskie.

kapłan – osoba, która spełnia w imieniu wspólnoty religijnej funkcje kultowe i rytualne.

duchowieństwo, kler – biskupi, księża i diakoni.

osoby konsekrowane – osoby, które w sposób szczególny poświęcają życie Bogu. Łączy je konsekracja, która wiąże się ze złożeniem Bogu ślubów czystości oraz najczęściej również ubóstwa i posłuszeństwa, choć zależy to od formy życia konsekrowanego. Należą do nich członkowie stowarzyszeń zakonnych oraz świeckie osoby konsekrowane.

ojcowie i bracia dominikanie – kapłani i bracia zakonnicy przynależący do Zakonu Kaznodziejskiego (Dominikańskiego). Wyższym przełożonym jest dla nich prowincjał.

osoba świecka – członek Kościoła katolickiego i personel Kościoła inny niż biskupi, księża, diakoni i osoby zakonne.

biskup – biskup lub arcybiskup diecezjalny, ordynariusz ordynariatu i prałat Prałatury Personalnej Kościoła łacińskiego oraz hierarcha Kościołów wschodnich.

prowincjał – wyższy przełożony w prowincji zakonnej, który w kleryckich instytucjach na prawie papieskim jest także ordynariuszem.

proboszcz – mianowany przez biskupa duszpasterz i zarządca parafii.

przeor klasztoru – pełniący urząd przełożonego klasztoru dominikanów. Jego kadencja trwa 3 lata.

personel kościelny – duchowny, osoba zakonna lub inna osoba zatrudniona przez Kościół na podstawie umowy, podwykonawstwa, dobrowolnie lub nieodpłatnie.

szafarz nadzwyczajny Komunii Świętej – osoba wyznaczona do udzielania Komunii Świętej, gdy zabraknie odpowiedniej liczby szafarzy zwyczajnych.

wolontariusz – osoba, która na rzecz innych osób lub danej grupy społecznej, dobrowolnie i bezpłatnie świadczy pracę wykraczającą poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie. Określenie „bezpłatna” nie oznacza „bezinteresowna”, lecz „bez wynagrodzenia materialnego”.

organizator wyjazdu – osoba/podmiot uprawniony do organizacji wyjazdu dzieci – parafie, wspólnoty religijne, szkoły i placówki, przedsiębiorcy podlegający ustawie o usługach turystycznych, osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej.

ORGANIZACJA POSŁUGI KOŚCIOŁA

diecezja – diecezja, archidiecezja, ordynariat lub prałatura personalna Kościoła łacińskiego i eparchia Kościoła wschodniego.

parafia – określona wspólnota wiernych, utworzona na sposób stały w Kościele partykularnym, nad którą pasterską pieczę, pod władzą biskupa diecezjalnego, powierza się proboszczowi jako jej własnemu pasterzowi.

provincia – terytorialna struktura zakonu. W przypadku dominikanów, w Polsce jest jedna prowincja.

klasztor – dom, budynek, w którym żyją zakonnicy. W klasztorze najczęściej znajduje się przestrzeń zarezerwowana tylko dla zakonników (tzw. Klauzura). Najczęściej klasztor zawiera także część otwartą dla wszystkich ludzi. Mogą się w niej mieścić pomieszczenia duszpasterskie lub inne. Czasami klasztor może oznaczać także konkretną lokalną wspólnotę zakonną.

klauzura – część klasztoru, do której wstęp mają tylko zakonnicy.

duszpasterstwo, w tym duszpasterstwo parafialne – sytuacja, w której jedna osoba jest odpowiedzialna za dobro drugiej lub za wspólnotę wyznaniową. Obejmuje celebrowanie liturgii, zapewnienie porad i wsparcia duchowego, edukację, poradnictwo, opiekę medyczną i pomoc w potrzebie. Wszelka praca polegająca na nadzorze lub wychowaniu dzieci jest dziełem duszpasterskim.

duszpasterstwo klasztorne – duszpasterstwa, wspólnoty, grupy gromadzące młodych ludzi (dzieci, młodzież licealna, studenci, młodzi dorośli), w tym wolontariaty, wakacyjne spotkania młodych (organizowane przez zakony, zgromadzenia zakonne, wspólnoty), festiwale młodzieżowe, rekolekcje wyjazdowe, wspólnoty różnych stanów, pielgrzymki piesze, pielgrzymki autokarowe, środowiska harcerskie. To dzieła, które mogą działać przy parafiach, ale mają struktury pozaparafialne.

klerykalizm – postawa wobec duchowieństwa/osoby zakonnej charakteryzująca się nadmiernym szacunkiem i przekonaniem o ich wyższości moralnej. Papież Franciszek powiedział, że ma to miejsce, gdy „duchowni czują się lepsi, [i kiedy] są daleko od ludu”. Może być „wspierany przez samych księży lub przez osoby świeckie”.

MAŁOLETNI I OSOBY BEZBRONNE

małoletni – w rozumieniu polskiego prawa cywilnego osoba, która nie ukończyła 18 lat lub nie zawarła małżeństwa.

nieletni – w rozumieniu prawa karnego osoba, która w momencie popełnienia czynu zabronionego nie ukończyła 17. roku życia. wiek bezwzględnej ochrony – wiek niższy niż wiek zgody. Czynność seksualna z osobą w wieku ochronnym jest czynem zabronionym (wykorzystaniem seksualnym), a osoba dopuszczająca się jej i lub doprowadzająca do niej podlega odpowiedzialności karnej. W Polsce obecnie wynosi 15 lat.

dziecko wykorzystane seksualnie – każde dziecko w wieku bezwzględnej ochrony (do 15 r. ż.), jeśli osoba dojrzała seksualnie, czy to przez świadome działanie, czy też przez zaniechywanie swoich społecznych obowiązków lub obowiązków wynikających ze specyficznej odpowiedzialności za dziecko, dopuszcza się zaangażowania dziecka w jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest zaspokojenie osoby dorosłej (Standing Committee on Sexually Abused Children).

opiekun – osoba sprawująca pieczę nad dzieckiem, uprawniona do reprezentacji dziecka oraz posiadająca władzę prawną do dbania o interesy osobiste i majątkowe innej osoby (rodzic, rodzic zastępczy lub osoba uprawniona przez rodzica).

zgoda opiekuna – zgoda rodziców albo zgoda opiekuna, rodzica zastępczego lub opiekuna tymczasowego. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny (orzeczenie sądu opiekuńczego zastępuje zgodę rodziców).

osoba dorosła bezbronna zgodnie z art. 1 ust. 2 b) Vos Estis Lux Mundi – każda osoba znajdująca się w stanie niepełnosprawności, upośledzeniu fizycznym lub psychicznym albo pozbawiona wolności osobistej, która w rzeczywistości, nawet sporadycznie, ogranicza ich zdolność zrozumienia, chęci lub przeciwstawienia się przestępstwu w inny sposób.

RÓŻNE FORMY PRZEMOCY

uwikłanie – każda relacja, w której ktoś doświadcza strachu, lęku, poczucia winy, poczucia krzywdy, frustracji, poniżenia, zniewolenia, zależności, dominacji, niemożności bycia sobą, nieszczerości, braku autentyczności, przemocy emocjonalnej, fizycznej, seksualnej czy ekonomicznej.

nadużycie – postępowanie lub czyn niezgodny z przyjętymi normami postępowania, a nadużywać oznacza użyć ponad miarę oraz wykorzystać coś w niewłaściwy sposób lub w nadmiernym stopniu (SJP).

nadużycie władzy – nadużycie stanowiska, funkcji lub obowiązku w celu wykorzystania innej osoby. Może przybierać różne formy i obejmować sytuacje, w których dana osoba ma władzę nad inną osobą na mocy swojego związku (np. pracodawca i pracownik, nauczyciel i uczeń, trener i sportowiec, rodzic lub opiekun i dziecko, duchowny/osoba zakonna i parafianin) i wykorzystuje tę władzę na swoją korzyść.

przemoc duchowa – odwoływanie się do przekonań religijnych i wiary osoby w celu wyrządzenia jej szkody. Może mieć negatywny wpływ na duchowość osoby poszkodowanej, zwłaszcza gdy dopuszcza się jej osoba posiadająca duchowy autorytet i zaufanie w Kościele. Przemoc duchowa może więc pojawić się w obszarze władzy, poprzez wykorzystywanie informacji zdobytych w zaufaniu, np. podczas poufnej rozmowy, kierownictwa duchowego czy spowiedzi, może to być także „wmawianie” powołania, aranżowanie małżeństw, manipulacja Słowem Bożym, naruszanie godności drugiej osoby, syndrom obłądzonej twierdzy, mechanizm sekciarski, nadmierna kontrola wszystkich obszarów życia, silne skoncentrowanie na kwestiach seksualnych, dostrzeganie we wszystkim „ducha nieczystości”.

przemoc domowa – jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób, w szczególności narażające na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, naruszające godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym wolność seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

zaniedbanie (wobec osoby dorosłej) – niezapewnienie przez opiekuna środków niezbędnych do życia osobie, którą się opiekuje.

przemoc wobec osób starszych – pojedyncze lub powtarzające się działanie lub brak odpowiedniego działania, mające miejsce w jakimkolwiek związku, w którym oczekuje się zaufania, które powoduje krzywdę lub cierpienie starszej osoby.

przemoc emocjonalna (dorośli) – powszechna forma przemocy mająca miejsce w bliskich związkach. Przemoc emocjonalna jest definiowana jako molestowanie, które ma miejsce, gdy dana osoba jest poddawana zachowaniom lub działaniom mającym na celu jej kontrolowanie, z zamiarem wyrządzenia jej krzywdy emocjonalnej lub strachu, poprzez manipulację, izolację lub zastraszanie.

bullying – znęcanie, zastraszanie, prześladowanie werbalne, społeczne, a także fizyczne.

gaslighting – przemoc psychiczna polegająca na manipulowaniu drugą osobą w taki sposób, że ofiara przemocy z czasem przestaje ufać swoim osądom, staje się zdezorientowana, zaleźniona i traci zaufanie do swojej pamięci czy percepcji. Jeśli manipulacja jest stosowana stale i metodycznie, może w końcu doprowadzić do tego, że ofiara zacznie kwestionować swoje zdrowie psychiczne. W ten sposób manipulator przejmuje nad nią całkowitą kontrolę.

grooming (wobec dorosłego) – zachowania mające na celu izolację osoby, uczynienie jej zależną, skłonną do zaufania i bardziej podatną na agresywne zachowanie.

seksizm – uprzedzenie lub dyskryminacja ze względu na płeć.

seksualizacja – proces, w wyniku którego wartościowanie drugiej osoby oraz siebie samego/ siebie samej dokonywane jest przez pryzmat atrakcyjności seksualnej, uprzedmiotowienie osoby pod względem seksualnym lub narzucanie seksualności w niewłaściwy sposób (wg Amerykańskiego Towarzystwa Psychologicznego).

cyberprzemoc – wszelka przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych – komunikatorów, chatów, stron internetowych, mediów społecznościowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów. Może mieć formę wulgarnych wiadomości, obraźliwych komentarzy (hejt, trolling), rozpowszechniania zdjęć ukazujących dziecko w niekorzystnym świetle, zastraszania, śledzenia (cyberstalking), ujawniania tajemnic (outing) itp.

syndrom obłączonej twierdzy – zjawisko polegające na wzbudzaniu poczucia zagrożenia ze strony mniej lub bardziej zmyślnego wroga. Grupa społeczna przejawiająca wysoki poziom poczucia zagrożenia o wiele chętniej rezygnuje z indywidualizmu, dążąc do homogeniczności, i oddaje władzę nad sobą osobom, które deklarują grupie zapewnienie bezpieczeństwa.

WSPARCIE

Niebieska Linia – <https://www.niebieskaLinia.info/>

procedura „Niebieskie Karty” – jest narzędziem, którego głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej, obejmuje też współpracę przedstawicieli różnych instytucji i podmiotów, które są zobowiązane do reagowania w przypadku uzyskania informacji o wystąpieniu przemocy domowej.

PRZESTĘPSTWA MOTYWOWANE SEKSUALNIE

przestępstwo kanoniczne wykorzystywania seksualnego – kanoniczne przestępstwa wykorzystywania seksualnego popełniane przez duchownych lub osoby konsekrowane, którymi są: zmuszanie kogoś, za pomocą przemocy, groźby lub nadużycia władzy, do wykonywania lub poddawania się czynnościom seksualnym; wykonywanie czynności seksualnych z dzieckiem lub osobą bezbronną; produkcję, wystawianie, posiadanie lub dystrybucję, w tym drogą elektroniczną, pornografii z udziałem dzieci, a także werbowanie lub nakłanianie dziecka lub osoby bezbronnej do udziału w tworzeniu pornografii popełnione przez duchownych lub osoby zakonne, o których mowa w artykule 1 §1 a) Vos Estis Lux Mundi.

przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności (art. 197-205 k.k.) – zgwałcenie (art. 197), wykorzystanie seksualne osoby bezradnej lub niepoczytalnej (art. 198), seksualne wykorzystanie zależności (art. 199), seksualne wykorzystanie dziecka (art. 200), uwodzenie dziecka poniżej lat 15 z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej (art. 200a), propagowanie pedofilii (art. 200b), kazirodztwo (art. 201), pornografia (art. 202), zmuszanie do prostytucji (art. 203), czerpanie zysku z cudzego nierządu (art. 204).

Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – rejestr obywateli polskich, którzy dopuścili się przestępstwa z pobudek seksualnych. Składa się z Rejestru publicznego i Rejestru z dostępem ograniczonym. <https://arch-bip.ms.gov.pl/pl/rejestry-i-ewidencje/rejestr-sprawcow-przestepstw-na-tle-seksualnym/>

OSOBY DRAMATU

osoba pokrzywdzona – osoba fizyczna lub prawna, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo (art. 49 §1 k.p.k.).

osoby pokrzywdzone przemocą w rodzinie – osoby najbliższe, inne osoby pozostające w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc (art. 115 §11 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

skarżący – każda osoba składająca skargę, która może zawierać zarzut, podejrzenie, obawę lub zgłoszenie naruszenia prawa. pozwany – osoba, na którą złożono skargę.

oskarżony – osoba, której postawiono zarzuty karne.

przestępca seksualny – osoba, która przyznała się do wykorzystania seksualnego lub której odpowiedzialność za wykorzystanie została orzeczona przez właściwy sąd i/lub procedurę kościelną.

ZESPÓŁ DS. PREWENCJI I JEGO PRACA

osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci – osoba wyznaczona przez przełożonego danego dzieła duszpasterskiego, danej grupy parafialnej, np. ministrantów, sprawująca nadzór nad prawidłowym stosowaniem standardów ochrony dzieci.

osoba zaufana – osoba wyznaczona przez przełożonego danego dzieła duszpasterskiego, ciesząca się zaufaniem i odpowiednio przygotowana, odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach dotyczących przemocy.

osoba odpowiedzialna za interwencję – zarządca placówki (proboszcz w odniesieniu do parafii, przeor klasztoru w odniesieniu do klasztoru) odpowiedzialny za podejmowanie interwencji w przypadku zaistnienia przemocy.

kompetencje miękkie – umiejętności psychospołeczne, np. komunikatywność, asertywność.

konflikt interesów – sytuacja (postrzegana lub rzeczywista), w której powstaje konflikt pomiędzy obowiązkami służbowymi danej osoby a jej prywatnymi interesami, który może mieć wpływ na wykonywanie tych obowiązków. Taki konflikt zazwyczaj wiąże się z przeciwstawnymi zasadami lub niezgodnymi życzeniami lub potrzebami i może wystąpić, gdy osoba pełni wiele ról.

lojalność środowiskowa – silna lojalność wobec danego środowiska, grupy ludzi, wspólnoty, instytucji, przełożonego itp., która może przyjmować formy pozytywne, np. dochowanie tajemnicy, lub negatywne, np. niereagowanie bądź zaprzeczanie przemocy.

dane osobowe – wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania żyjącej osoby fizycznej, a także poszczególne informacje, które w połączeniu ze sobą mogą prowadzić do zidentyfikowania tożsamości danej osoby. Przykładowe dane osobowe: imię i nazwisko, adres zamieszkania, adres e-mail z imieniem i nazwiskiem, numer dowodu tożsamości, dane o lokalizacji, adres IP, dane przechowywane przez szpital lub lekarza, które mogą jednoznacznie wskazywać tożsamość danej osoby.

wniosek o wgląd w sytuację rodziny – pismo może zostać złożone przez każdą osobę fizyczną i prawną, która chce, aby sąd zbadał aktualną sytuację rodzinną. Wniosek nie podlega żadnej opłacie sądowej, może być złożony w każdej chwili i w przypadku jego odrzucenia przez sąd nie rodzi żadnych negatywnych konsekwencji wobec wnioskodawcy.

FORMY PRZEMOCY WOBEC DZIECKA

przemoc wobec dzieci – wszelkie formy złego traktowania fizycznego i/lub emocjonalnego, wykorzystywania seksualnego, zaniedbania lub niedbałego traktowania, wyzysku komercyjnego lub innego, skutkujące rzeczywistą lub potencjalną szkodą dla zdrowia, przetrwania, rozwoju lub godności dziecka w kontekście relacji odpowiedzialności, zaufania lub siły. Dzieli się powszechnie na pięć podtypów: przemoc fizyczna, znęcanie się emocjonalne/psychiczne, zaniedbanie, narażenie na przemoc w rodzinie, wykorzystywanie seksualne. W kontekście Kościoła katolickiego ważne jest także uznanie przemocy duchowej za dodatkowy podtyp przemocy.

- **przemoc fizyczna** to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.
- **przemoc psychiczna i emocjonalna** to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja wobec dziecka, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in. niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i jego granic psychicznych.
- **zaniedbywanie dziecka** to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych/psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.
- **narażenie na przemoc w rodzinie** – forma psychicznego znęcania się nad dzieckiem, w której dziecko jest obecne – słyszy lub widzi – gdy inny członek rodziny doświadcza przemocy fizycznej, psychicznej lub seksualnej albo widzi szkody wyrządzone osobom lub mieniu w wyniku agresywnego zachowania członka rodziny.
- **wykorzystywanie seksualne dziecka** – wykorzystanie seksualne dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby (World Health Organization). Obejmuje zachowania z kontaktem fizycznym (w tym penetracyjne) oraz bez kontaktu fizycznego, może wtedy przybrać formę seksualizacji, robienia zdjęć lub filmów wideo przedstawiających dzieci o charakterze jednoznacznie seksualnym, zmuszania dzieci do oglądania czynności seksualnych lub wzięcia w nich udziału lub zmuszania dzieci do uprawiania seksu lub angażowania się w czynności seksualne z innymi dziećmi lub dorosłymi.

Obejmuje również wyzyskiwanie seksualne dzieci, czyli czerpanie zysku np. z pornografii z udziałem dzieci lub prostytutki dziecięcej.

- **grooming (wobec dziecka)** – zachowania, których celem jest przygotowanie dziecka do wykorzystywania seksualnego. Obejmuje nawiązanie szczególnej relacji z dzieckiem, często również warunkowanie rodziców i innych dorosłych oraz osłabienie ich czujności, aby myśleli, że relacja z dzieckiem jest normalna i pozytywna.
- **przemoc rówieśnicza (agresja rówieśnicza, bullying)** – występuje, gdy dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych. Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie), relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie), fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie), materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów) oraz elektroniczną (złośliwy SMS lub e-mail, wpis w mediach społecznościowych, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę), a także przemoc podczas randki ze strony chłopaka/dziewczyny.

STANDARD 1

STWORZENIE I ZACHOWANIE BEZPIECZNEGO ŚRODOWISKA PRZY KLASZTORZE

1. Przy klasztorze dominikanów w Rzeszowie, przy ul. Dominikańskiej 15, został opracowany i wprowadzony w życie wewnętrzny dokument, w którym zawarta jest polityka ochrony przebywających tam dzieci i osób dorosłych zgodnie z obowiązującymi standardami wyznaczonymi zarówno przez dokumenty państwowe (Ustawę o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz innych ustaw z dn. 28 lipca 2023 r. – tzw. „Ustawa Kamilka”), jak i wskazania wynikające z Wytycznych Kościoła katolickiego w Polsce.
2. W przygotowaniu wewnętrznego dokumentu uczestniczyły osoby świeckie zaangażowane w duszpasterstwo klasztoru.
3. W klasztorze działa Zespół ds. Prewencji oraz wyznaczona jest tzw. osoba zaufania.
4. Polityka ochrony dotyczy szczegółowych zasad bezpieczeństwa i sposobów ochrony przebywających tam dzieci i bezbronnych dorosłych, czyli:
 - a. rekrutacji personelu i osób zaangażowanych duszpastersko w klasztorze;
 - b. bezpiecznych relacji pomiędzy dorosłymi zatrudnionymi i pomagającymi duszpastersko przy klasztorze a dziećmi i bezbronnymi dorosłymi;
 - c. bezpiecznych relacji pomiędzy rówieśnikami;
 - d. bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych;
 - e. zasady ochrony wizerunku i danych osobowych;
 - f. sposobu reagowania w klasztorze na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza przemocy fizycznej, psychicznej czy seksualnej i zasad prowadzenia rejestru interwencji (**Załącznik 3**);
 - g. pomocy osobom pokrzywdzonym.

5. Standardy ochrony są dostępne w klasztorze oraz podane do publicznej wiadomości (na stronie internetowej, zakrystii, w salce duszpasterskiej).
6. Standardy te uwzględniają szczególne potrzeby osób z niepełnosprawnościami i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

STANDARD 2

WERYFIKACJA, DELEGOWANIE I EDUKACJA KAPŁANÓW, OSÓB KONSEKROWANYCH I ŚWIECKICH PRACUJĄCYCH Z MAŁOLETNIAMI I Z OSOBAMI BEZBRONNYMI PRZY KLASZTORZE

1. Obowiązki przeora klasztoru (Załączniki 1 i 2)

- a. Przeor klasztoru jest odpowiedzialny za przygotowanie braci do stosowania standardów. Pracowników przygotowuje przełożony klasztoru lub jego delegat.
- b. Przygotowanie do stosowania standardów obejmuje zapoznanie z treścią standardów, wskazanie, który z obszarów standardów jest najbardziej wrażliwy dla funkcji, którą pełni dana osoba, zebranie podpisanego oświadczenia o zapoznaniu się ze standardami i odpowiadanie na wszelkie pytania.
- c. Podpisane oświadczenie (**Załącznik 2**) archiwizuje się w teczce personalnej brata lub pracownika
- d. Do obowiązków przeora klasztoru należy wdrażanie w życie standardów ochrony przed przemocą
- e. Dokumentacja dotycząca profilaktyki, przeprowadzanych szkoleń jest przez przeora archiwizowana w teczce „ochrona małoletnich”.
- f. Za niezastosowanie się do standardów w odniesieniu do klasztoru i duszpasterstwa klasztornego odpowiedzialność personalnie ponosi przeor klasztoru, również wobec prawa.
- g. Każdej osobie zaangażowanej przy klasztorze i mającej kontakt z małoletnimi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad dziećmi przeor klasztoru uzyskuje dane z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (<https://arch-bip.ms.gov.pl/pl/rejstry-i-ewidencje/rejestr-sprawcow-przestepstw-na-tle-seksualnym/>). Nawet w przypadku osób mających krótkotrwały kontakt z dziećmi na terenie klasztoru uzyskanie takiej informacji jest zalecane, chociaż nie stanowi to obowiązku prawnego. W takim przypadku należy jednak najpierw uzyskać zgodę osoby objętej takim sprawdzeniem.
- h. Dodatkowo, przed nawiązaniem stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do działalności (np. wolontariackiej) związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi przeor ma obowiązek uzyskania od tej osoby informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdz. XIX k.k. (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV k.k. (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości) oraz w zakresie art. 189a k.k. (handel ludźmi), art. 207 k.k. (znęcanie się nad osobą najbliższą lub pozostającą w stosunku zależności) oraz przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
- i. Jeśli klasztor zatrudnia firmy z zewnątrz lub udostępnia im pomieszczenia, właściciel firmy musi przedstawić przeorowi klasztoru oświadczenie o sprawdzeniu swoich pracowników,

którzy wejdą na teren klasztoru i będą mogli mieć kontakt z dziećmi, w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym.

- j. Przeor klasztoru powołuje osobę lub Zespół ds. Prewencji (należy do niego również tzw. osoba zaufana). Wskazane jest, aby były to cieszące się zaufaniem osoby świeckie, odpowiednio przeszkolone i kompetentne, które będą wiedziały, jakie działania w danej sytuacji są stosowne i konieczne. Osoby te ściśle współpracują z przeorem klasztoru, który personalnie ponosi odpowiedzialność za wdrażanie i przestrzeganie standardów oraz za działania interwencyjne. Współpracują również z osobami odpowiedzialnymi w prowincji za prewencję, jak również z delegatem ds. ochrony małoletnich i osób w duszpasterstwie. Odpowiadają za wprowadzenie standardów oraz powinny uczestniczyć w szkoleniach z zakresu prewencji (każda grupa duszpasterska może mieć wyznaczoną do tego celu konkretną osobę).
- k. Przeor klasztoru powołuje osobę (lub osoby) zaufaną, do której należy przyjmowanie zgłoszeń dotyczących nierespektowania standardów. Osoba zaufana nie może na własną rękę podejmować działań służących wyjaśnieniu podejrzeń i zarzutów lub weryfikacji zgłaszanych faktów. Obowiązuje ją zasada poufności (**Załącznik 4**). Powinna to być osoba faktycznie budząca zaufanie, posiadająca tzw. kompetencje miękkie, predysponujące ją do kontaktu z osobami skrzywdzonymi.
- l. Osobą odpowiedzialną bezpośrednio za interwencję w przypadku zaistnienia przemocy jest przeor klasztoru. Powinien czynić to we współpracy z wymienionymi wyżej kompetentnymi osobami.
- m. Wszelka działalność dotycząca ochrony oraz interwencji i pomocy musi być dokumentowana. Wpisów w rejestrze zdarzeń dotyczących klasztoru dokonują osoby bezpośrednio zaangażowane w daną aktywność, ale za bezpieczne przechowywanie notatek odpowiedzialny jest przeor klasztoru. Rejestr (**Załącznik 3**) prowadzi się zgodnie z zasadami ochrony danych wrażliwych. Do tego celu korzysta z tzw. „teczki interwencyjnej”.
- n. Za udzielenie wsparcia skrzywdzonej osobie małoletniej odpowiada przeor klasztoru lub delegowany przez niego duszpasterz. Pomoc udzielana jest w porozumieniu z rodzicem lub opiekunem prawnym lub państwowymi organami.
- o. **Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego:**
 - i. Przeor klasztoru prowadzi dokumentację z zakresu ochrony małoletnich.
 - ii. Przeor klasztoru prowadzi „teczkę interwencyjną”, w której zbiera całą dokumentację dotyczącą incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.
 - iii. Wszelkie notatki służbowe dotyczące zgłoszeń trafiają do przeora i są archiwizowane w „teczce interwencyjnej” (zob. także **Załącznik 3**)
 - iv. Należy dołożyć wszelkich starań, by żadne informacje nie dotarły do niepowołanych do tego osób. Troska o dobre imię dotyczy każdej osoby.
 - v. O każdym przypadku krzywdzenia lub wykorzystania seksualnego przy klasztorze lub osoby związanej z klasztorem, o których dowiaduje się przeor klasztoru, ma on obowiązek powiadomienia prowincjała bądź delegata prowincjała ds. ochrony małoletnich i osób w duszpasterstwie.

3. Obowiązki duszpasterzy małoletnich

Duszpasterze dzieci powinni:

- a. czuwać nad własną dojrzałością emocjonalną, psychiczną, duchową;
- b. starać się o dobór dojrzałe wierzących, rzetelnych, zweryfikowanych i odpowiednio przeszkolonych osób do pełnienia funkcji animatorów, wychowawców itd.;
- c. wspierać małoletnich w ich rozwoju ku dojrzałości;
- d. dbać o respektowanie zasad kultury (wobec małoletnich i między nimi);
- e. czuwać nad równym traktowaniem wszystkich małoletnich, z uwzględnieniem ich szczególnych potrzeb i osobistych uwarunkowań;
- f. dbać o przestrzeganie prawa do nienaruszalności cielesnej i prywatności;
- g. organizować działania duszpasterskie w miejscach bezpiecznych;
- h. utrzymywać możliwie żywy i transparentny kontakt z rodzicami małoletnich (**Załącznik 6**);
- i. dbać o przestrzeganie zasad prywatności i ochrony wizerunku oraz danych osobowych małoletnich (**Załącznik 5**).

4. Zasady zatrudnienia lub zapraszania do współpracy w dziele klasztoru związanym z jakąkolwiek działalnością z małoletnimi

Przeor klasztoru szczególną uwagę zwraca na proces doboru wszystkich pracowników, w tym także wolontariuszy, stażystów i praktykantów. Należy przy tym stosować się do obowiązujących przepisów prawnych. Na etapie zatrudniania nowych pracowników należy również podjąć dodatkowe działania, które przyczynią się do większej ochrony małoletnich. W procesie rekrutacji należy zatem poczynić następujące kroki:

1. poruszenie tematu prewencji przemocy, w tym przemocy seksualnej, podczas rozmów kwalifikacyjnych kandydatów na wszystkie stanowiska lub do wszystkich dzieł duszpasterskich;
2. przed zatrudnieniem lub zawarciem innej umowy, na podstawie której kandydat będzie wykonywał w przy naszym klasztorze działalność związaną z wychowaniem, edukacją, lub wypoczynkiem, potwierdzenie przez niego w formie pisemnej faktu, że zapoznał się z niniejszymi zasadami prewencji (Standardy Ochrony Małoletnich) i zobowiązuje się do ich przestrzegania (**Załącznik 2**);
3. przed nawiązaniem stosunku pracy lub dopuszczeniem osób do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem małoletnich lub nad nimi opieką (a także pozostałe wymienione w tzw. Ustawie „Kamilka”) pobranie przez przeora informacji o kandydacie z Rejestru Sprawców Przepiępstw na Tle Seksualnym. W tym celu zostanie wykorzystany Rejestr z dostępnym ograniczonym lub Rejestr Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15;
4. przedstawienie przez osoby mające pracować z małoletnimi, zanim zostaną dopuszczone do działania, zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego;
5. każdy dopuszczony do jakiegokolwiek pracy z małoletnimi ma założoną teczkę personalną, w której znajduje się podpisane oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich (**Załącznik 2**) oraz wypisy z rejestrów (zaświadczenia).

STANDARD 3

SPOSÓB REAGOWANIA NA OSKARŻENIA LUB NIEWŁAŚCIWE ZACHOWANIA

1. CZĘŚĆ OGÓLNA:

- a. W przypadkach przemocy fizycznej bądź seksualnej, gdy sprawcą jest osoba dorosła lub dziecko, należy zgłosić ten fakt zgodnie z prawem do organów ścigania lub/oraz do delegata prowincjała ds. ochrony małoletnich i osób w duszpasterstwie.
- b. Jeśli sprawa dotyczy przemocy fizycznej bądź seksualnej lub niewłaściwego zachowania ze strony któregoś z braci dominikanów należy niezwłocznie powiadomić przeora klasztoru i/lub delegata prowincjała ds. ochrony małoletnich i osób w duszpasterstwie, którzy niezwłocznie informują prowincjała.
- c. Gdy sprawa dotyczy niewłaściwego zachowania osób świeckich zatrudnionych w klasztorze bądź wolontariuszy, sprawę należy zbadać i podjąć adekwatne kroki w zależności od tego, czego dotyczyło to zachowanie. Każdorazowo należy podjąć z tą osobą rozmowę i jeśli zajdzie taka potrzeba, to okresowo lub stale wycofać ją z pracy duszpasterskiej.
- d. Jeśli niewłaściwe zachowanie dotyczy dziecka, należy o tym zawiadomić jego rodziców i wraz z nimi podjąć odpowiednie działania.
- e. Jeśli sprawa dotyczy niewłaściwych zachowań dzieci wobec siebie nawzajem, należy niezwłocznie zawiadomić rodziców dzieci i wraz z nimi podjąć odpowiednie działania.
- f. Przeor klasztoru jest zobowiązany powiadomić delegata prowincjała ds. ochrony małoletnich i osób w duszpasterstwie o osobie odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń wraz z jej aktualnymi danymi kontaktowymi. Ma także obowiązek informowania tego delegata o każdej zmianie na tej funkcji.
- g. Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń współpracuje z przeorem klasztoru oraz delegatem prowincjała ds. ochrony małoletnich i osób w duszpasterstwie.
- h. Każda informacja o niewłaściwym zachowaniu powinna być traktowana poważnie, gdyż jest działaniem prewencyjnym.
- i. Jeśli jakkolwiek osoba dorosła zaangażowana w pracę duszpasterską przy klasztorze dowie się od małoletniego, że doświadcza on przemocy, automatycznie ma obowiązek zastosowania się do art. 304 k.p.k. mówiącego o tym, że każdy, kto dowie się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję.
- j. Z każdej powziętej informacji należy sporządzić notatkę służbową, którą archiwizuje przeor klasztoru. (**Załącznik 3**)
- k. W wypadku zaistnienia sytuacji niejednoznacznej (np. przypadkowe dotknięcie małoletniego w miejsce intymne, przypadkowe uderzenie małoletniego), należy podjąć szybką interwencję i wyjaśnić dane zdarzenie, które mogłyby zostać zinterpretowane jako nieodpowiednie zachowanie. W takiej sytuacji konieczne jest zgłoszenie tego faktu osobie odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń w klasztorze lub przeorowi. Należy sporządzić notatkę służbową z tego wydarzenia zawierającą wskazania co się stało, kiedy, wobec kogo, przez kogo, świadkowie, przebieg zgłoszenia. Przeor przechowuje notatkę w archiwum interwencyjnym. W całej sytuacji należy mieć na uwadze dobro małoletniego i w razie potrzeby zapewnić mu pomoc i wsparcie we współpracy z rodzicami lub opiekunami prawnymi.

2. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA – Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

1. Obowiązującym dokumentem na poziomie prowincji dotyczącym interwencji w przypadku oskarżonych braci dominikanów jest Dodatek A do Statutu Prowincji.

2. Podstawowe zasady interwencji w przypadku zgłoszenia wykorzystania seksualnego lub innego rodzaju krzywdzenia w klasztorze:
 - a. informacja o wykorzystaniu seksualnym lub innego rodzaju krzywdzenia małoletniego lub o prawdopodobieństwie zajścia takiego zdarzenia może dotyczyć wydarzeń przeszłych lub bieżących. W obu przypadkach należy reagować niezwłocznie; zgłoszenie lub nabranie podejrzenia o krzywdzie może pochodzić z różnych źródeł:
 - i. od samego krzywdzonego małoletniego;
 - ii. od innej osoby, która dowiedziała się o tym od krzywdzonego małoletniego lub z innych źródeł;
 - iii. z obserwacji – gdy małoletni ujawnia symptomy wykorzystania seksualnego, ale nie potrafi zrozumiale wyjaśnić, co się wydarzyło;
 - b. za wdrożenie i respektowanie procedur odpowiedzialny jest przeor klasztoru;
 - c. każdy brat dominikanin oraz pracownik czy wolontariusz, który został poinformowany o podejrzeniu lub fakcie przemocy seksualnej wobec małoletniego, odpowiada za podjęcie właściwych działań zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi i procedurami obowiązującymi w klasztorze i w prowincji;
 - d. osoba, która jako pierwsza dowiadyuje się o zaistnieniu potencjalnego przypadku wykorzystania seksualnego małoletniego lub innego krzywdzenia, powinna go z uwagą wysłuchać – nie jest ona upoważniona do wydawania decyzji i osądów, bo jest to zadanie odpowiednich organów i instytucji, do których sprawa zostanie ewentualnie skierowana;
 - e. do osoby tej nie należy również rozstrzyganie, czy podejrzenia lub oskarżenia są zasadne. Jej zadaniem jest zgłoszenie informacji zgodnie z przewidzianymi procedurami. Osoba ta nie może sama zaniechać adekwatnego działania;
 - f. wszystkie podejrzenia i zarzuty muszą być traktowane poważnie i trzeba na nie reagować w oparciu o przepisy prawa polskiego i prawa kanonicznego, a także procedury obowiązujące w klasztorze, współpracując z właściwymi organami w zakresie ich kompetencji;
 - g. należy niezwłocznie powiadomić organy ścigania o przypadku wykorzystania seksualnego dziecka poniżej 15 r.ż. – dokonuje się to w miarę możliwości w koordynacji z przeorem klasztoru po powiadomieniu prowincjała.

3. Rozmowa z osobą zgłaszającą

Pozyskanie wiedzy o akcie przemocy seksualnej lub innego rodzaju krzywdzenia, albo jego prawdopodobieństwie często ma miejsce w czasie rozmowy z osobą zgłaszającą. W trakcie rozmowy należy:

- a. traktować osobę zgłaszającą z empatią i bardzo poważnie – nie wolno bagatelizować zgłoszenia ani okazywać lekceważenia osobie zgłaszającej;
- b. należy zebrać imię i nazwisko osoby zgłaszającej oraz sposób kontaktu z nią;
- c. zachować spokój i starać się nie okazywać przerażenia lub silnego wzburzenia emocjonalnego w reakcji na słowa osoby zgłaszającej;
- d. słuchać aktywnie, utrzymując naturalny kontakt wzrokowy oraz wyrażając zrozumienie i wsparcie;
- e. nie okazywać wątpliwości co do wiarygodności osoby zgłaszającej lub jej wypowiedzi;
- f. dopytywać tylko w celu uściślenia przekazu oraz zdobycia niezbędnych informacji do zgłoszenia podejrzenia wykorzystania seksualnego;

- g. skoncentrować się na ustaleniu faktów i okoliczności – jeśli rozmowa przeprowadzana jest z osobą pokrzywdzoną, należy wysłuchać małoletniego, zapamiętać i zapisać jego słowa i ograniczyć się do zadawania jedynie koniecznych pytań. Trzeba upewnić się, czy sprawa została wcześniej zgłoszona do organów państwowych lub kościelnych. Należy powstrzymać się od wypowiedzania własnej oceny i interpretacji zdarzenia, nie wyrażając opinii na temat domniemanego sprawcy;
- h. zapewnić osobę przekazującą informację, że zostanie zrobione wszystko, co możliwe, aby pomóc osobie skrzywdzonej;
- i. sprawdzić, czy bezpieczeństwo osoby skrzywdzonej nie jest zagrożone – jeśli tak, trzeba działać natychmiast, w tym poinformować niekrzywdzących rodziców dziecka i odpowiednie organy państwowe;
- j. wyjaśnić, że informacje o krzywdzie muszą zostać przekazane innym osobom, a zwłaszcza niekrzywdzącym rodzicom małoletniego, oraz zaznaczyć, że w określonych przypadkach wykorzystania seksualnego (zob. art. 240 Kodeksu karnego) istnieje obowiązek niezwłocznego poinformowania organów ścigania;
- k. nie wolno składać żadnych obietnic, które nie będą mogły być dotrzymane, szczególnie w kwestii poufności (np.: „obiecuję nikomu o tym nie powiedzieć”);
- l. poinformować, co dalej będzie się działo ze zgłoszeniem (komu zostaną przekazane informacje), i jednocześnie zapewnić o poufności prowadzonych przez klasztor działań oraz o tym, że osoby niezaangażowane we wsparcie osoby pokrzywdzonej nie mają dostępu do informacji o krzywdzie;
- m. nie wolno ujawniać szczegółów rozmowy osobom niezaangażowanym we wsparcie osoby pokrzywdzonej, a zwłaszcza osobie, która została wskazana jako sprawca przemocy;
- n. w przypadku gdy osobą zgłaszającą jest dziecko, należy zachowywać wszystkie powyższe zasady, a także:
 - i. nie odwlekać rozmowy z dzieckiem, nie przekładać jej na inny termin lub w inne miejsce, gdyż może to być jedyna okazja, gdy będzie ono chciało ujawnić krzywdę;
 - ii. przy słuchaniu dziecka w miarę możliwości powinna być obecna także osoba innej płci niż słuchając;
 - iii. zapewnić dziecku poczucie bezpieczeństwa w trakcie rozmowy, wesprzeć emocjonalnie i zapewnić, że zostanie mu udzielona pomoc;
 - iv. zapewnić dziecku, że mu wierzymy i że dobrze zrobiło, mówiąc o tym, co się stało. W przypadku gdy sprawca próbował związać dziecko tajemnicą, należy zaznaczyć, że taka tajemnica dziecka nie obowiązuje;
 - v. jeśli dziecko czuje się winne, podkreślić, że nie ponosi ono żadnej winy za doznaną krzywdę;
 - vi. należy unikać naciskania na dziecko oraz zadawania pytań zamkniętych i sugerujących odpowiedź – należy ustalić z dzieckiem, że może powiedzieć „nie wiem”, jeżeli nie będzie umiało udzielić odpowiedzi na pytanie;
 - vii. rozmowę zakończyć, kiedy dziecko będzie spokojne;
 - viii. należy zadbać, by dziecko po rozmowie nie pozostawało same, ale pod opieką opiekuna wróciło do domu lub zostało do niego odprowadzone przez słuchającego.

- o. natychmiast po przeprowadzeniu rozmowy należy sporządzić notatkę z przebiegu rozmowy (**Załącznik 3**). Jeśli nie utrudni to empatycznej komunikacji z rozmówcą, można rozważyć robienie notatek w trakcie rozmowy. Ważne jest, aby zadbać o zachowanie wierności przekazu osoby informującej o zdarzeniu, uwzględniając charakterystyczne wyrażenia i słownictwo, a także zachowania niewerbalne. W miarę możliwości należy notatkę przedstawić osobie zgłaszającej, uwzględniając jej ewentualne uwagi, i uzyskać jej podpis. Nie stosuje się tego zalecenia, gdy osobą zgłaszającą jest dziecko.
- p. tajemnicę sakramentu spowiedzi świętej należy zawsze zachowywać.

4. Przebieg interwencji

Po przyjęciu zgłoszenia należy działać bez zwłoki, zgodnie z procedurą opisaną poniżej:

- a. jeśli ze zgłoszenia wynika, że krzywda może się powtórzyć w najbliższym czasie, trzeba temu bezzwłocznie przeciwdziałać. Należy natychmiast zawiadomić rodziców (a w przypadku gdy krzywdę zadaje jeden z nich, należy skontaktować się z rodzicem niekrzywdzącym) oraz wezwać policję, a później podejmować kolejne czynności. Jeśli drobna zwłoka nie zagraża osobie pokrzywdzonej, wszelkie czynności można skonsultować z przeorem klasztoru i prowincjałem (gdy sprawcą ma być jeden z braci lub inny duchowny lub osoba konsekrowana) i delegatem prowincjała ds. ochrony małoletnich i osób w duszpasterstwie. Należy wraz z nimi ustalić, jak przygotować spotkanie z rodzicami, a następnie ustalane jest, kto powinien dokonać zgłoszenia do odpowiednich organów państwowych. Obowiązują postanowienia Dodatku A do Statutu Prowincji;
- b. w trakcie rozmowy z rodzicami należy zachowywać się z dużym wyczuciem i wrażliwością, zdając sobie sprawę, że przekazuje się trudne informacje. Konieczne jest zaprezentowanie poznanych faktów oraz zakomunikowanie, jakie dalsze działania prawne muszą być podjęte w danej sytuacji. Istotne jest również wskazanie rodzicom, w jaki sposób klasztor oraz inne instytucje mogą pomóc ich dziecku oraz udzielić wsparcia także im samym. Głównym celem powinno być zapewnienie ochrony małoletniemu i powstrzymanie dalszego krzywdzenia. Jeśli podejrzanym o wykorzystanie dziecka jest jeden z rodziców, należy skontaktować się z rodzicem niekrzywdzącym. Nie można ulegać prośbom o niezgłaszanie sprawy organom państwowym;
- c. jeśli istnieje podejrzenie wykorzystania seksualnego osoby małoletniej poniżej 15. roku życia (zob. art. 200 Kodeksu karnego mówiący o obcowaniu płciowym lub innej czynności seksualnej wobec osoby małoletniej poniżej 15. Roku życia, udostępnianiu takiej osobie treści pornograficznych lub prezentowaniu wykonania czynności seksualnej), prawo nakłada obowiązek niezwłocznego powiadomienia stosownych organów (zob. art. 240 k.k.). Taki obowiązek istnieje również w przypadku podejrzenia zaistnienia gwałtu dokonanego wspólnie z inną osobą, gwałtu wobec małoletniego poniżej 15. roku życia, gwałtu wobec wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry lub gwałtu ze szczególnym okrucieństwem (art. 197 par. 3 lub 4 k.k.), a także w przypadku wykorzystania bezradności, upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej w celu doprowadzenia do obcowania płciowego lub innej czynności seksualnej (art. 198 k.k.). Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa należy złożyć

w prokuraturze rejonowej w tej dzielnicy bądź miejscowości, w której popełniono przestępstwo, lub komendzie policji w formie pisemnej albo w formie ustnej spisanej do protokołu przez funkcjonariusza policji. Podstawą zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa nie musi być pewność popełnienia przestępstwa. Wystarczy powziąć uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa. Takiego zgłoszenia nie musi dokonać osobiście osoba, która przyjęła zgłoszenie bądź nabrała podejrzenia przez obserwację dziecka. Może to uczynić przeor klasztoru lub osoba zaufania – w zależności od procedury obowiązującej w danym miejscu. Niemniej jednak każda osoba, która zdobyła wiedzę na ten temat, musi się upewnić, że takiego zgłoszenia dokonano. W przeciwnym razie powinna to zrobić osobiście;

- d. klasztor powinien zawiadomić organy ścigania również w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa wykorzystania seksualnego opisanego w pozostałych przepisach rozdziału XXV Kodeksu karnego: „Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności”. Powinność ta wynika z art. 304 Kodeksu postępowania karnego, który nakłada społeczny obowiązek zawiadomienia organów ścigania o przestępstwie ściganym z urzędu.
- e. jeśli krzywda nosi znamiona przestępstwa w rozumieniu prawa kościelnego, przeor klasztoru powiadamia prowincjała;
- f. powiadomienie organów ścigania powinno wiązać się z przekazaniem im kopii notatki służbowej sporządzonej na podstawie rozmowy z osobą zgłaszającą;
- g. osoba zgłaszająca sprawę przeorowi klasztoru lub delegatowi powinna się w miarę możliwości upewnić, że wdrożono odpowiednie procedury (np. prosząc – w razie potrzeby także na piśmie – o informację o podjętych w wyniku zgłoszenia czynnościach);
- h. przeor klasztoru przekazuje innym braciom i pracownikom tylko te informacje, które są niezbędne dla zabezpieczenia dobra osoby skrzywdzonej oraz ustalenia faktów w zakresie niezbędnym do prowadzenia dalszych działań;
- i. jeżeli istnieje podejrzenie, że osobą odpowiedzialną za przemoc wobec małoletniego jest jeden z naszych ojców czy braci, to przeor klasztoru niezwłocznie kontaktuje się z prowincjałem, który ustali dalsze postępowanie wobec oskarżonego brata. Jeśli podejrzanym będzie osoba zatrudniona w klasztorze lub podejmująca działanie w ramach działalności tych jednostek na innej podstawie (np. umowy cywilnoprawnej lub wolontariatu), przeor klasztoru zawiesza ją w pełnieniu obowiązków. Podejmuje się postępowanie wyjaśniające zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- j. jeżeli podejrzenie dotyczy przeora klasztoru, powyższe działania podejmuje prowincjał, którego bezpośrednio informuje brat przyjmujący zgłoszenie;
- k. jeśli oskarżenia o przemoc wobec małoletniego po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego w klasztorze okażą się bezpodstawne i wobec posądzonej osoby nie toczy się postępowanie karne w tej sprawie, zostanie ona niezwłocznie przywrócona do pełnienia dotychczasowych obowiązków. W takim przypadku przedsięwzięte zostaną przez przeora wszelkie środki, aby bezpodstawne zarzuty nie odbiły się negatywnie na sytuacji osoby posądzonej. W przypadku oskarżonych braci obowiązują przepisy z Dodatku A do Statutu Prowincji;

- l. w prowadzonym postępowaniu priorytetem – oprócz dojścia do prawdy – powinno być zapewnienie małoletniemu i jego rodzicom odpowiedniego wsparcia, a także zachowanie poufności;
- m. osoba przyjmująca zgłoszenie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa nie może na własną rękę podejmować działań służących wyjaśnieniu podejrzeń i zarzutów lub weryfikacji zgłaszanych faktów;
- n. przeor klasztoru ma obowiązek sporządzić notatkę z postępowania wyjaśniającego oraz zabezpieczyć dowody zdarzenia, w tym np.: listy, pisma, korespondencję elektroniczną lub notatki z rozmów telefonicznych mających związek ze sprawą;
- o. dokumentacja prowadzona w sprawie podejrzenia o przemoc wobec małoletniego podlega zabezpieczeniu i jest przechowywana przez przeora klasztoru;
- p. w przypadku wykorzystania seksualnego rówieśniczego klasztor poprzez wyznaczonego przez przeora klasztoru duszpasterza podejmuje interwencję wobec osoby pokrzywdzonej, otaczając ją opieką i potrzebnym wsparciem, a także sprawcy krzywdy, jeśli uczestniczy ona w naszym duszpasterstwie. Należy zastosować właściwe środki wychowawcze zgodnie z obowiązującymi przepisami państwowymi i kanonicznymi oraz poczynić odpowiednie kroki, aby nie dopuścić do dalszego krzywdzenia i doprowadzić do poprawy zachowania sprawcy. Istotne jest utrzymywanie stałej komunikacji z rodzicami zarówno osoby pokrzywdzonej, jak i sprawcy. Ze względu na powagę sytuacji szczególną rolę odegrać może współpraca z psychologiem lub pedagogiem poproszonym o towarzyszenie w tej sprawie. Klasztor powinien także współpracować z organami ścigania i ewentualnie z odpowiednim sądem, jeśli został popełniony czyn zabroniony według prawa państwowego. Również w przypadku zajścia dotyczącego rówieśników należy pamiętać o obowiązku powiadomienia policji lub prokuratury, jeśli istnieje podejrzenie popełnienia czynu zabronionego z art. 197 par. 3 lub 4 Kodeksu karnego (gwałt wspólnie z inną osobą; gwałt małoletniego poniżej 15. roku życia; wobec wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry lub gwałt ze szczególnym okrucieństwem), art. 198 k.k. (wykorzystanie bezradności, upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej w celu doprowadzenia do obcowania płciowego lub innej czynności seksualnej) lub art. 200 k.k. (obcowanie płciowe lub inna czynność seksualna wobec osoby małoletniej poniżej 15. roku życia, prezentowanie takiej osobie treści pornograficznych lub wykonania czynności seksualnej). Klasztor powinien zgłosić do organów ścigania również podejrzenie popełnienia przestępstwa seksualnego wykorzystania rówieśniczego opisanego w pozostałych przepisach rozdziału XXV Kodeksu karnego, co znajduje uzasadnienie w treści art. 304 Kodeksu postępowania karnego (społeczny obowiązek zawiadomienia o przestępstwie).

5. Zadania osób zaangażowanych w interwencję

Każdy dorosły powinien wykazać wrażliwość na potrzeby małoletniego i odpowiedzialność w podejmowaniu działań, mając zawsze na uwadze dobro małoletniego i kierując się procedurami obowiązującymi w klasztorze. Nikt nie może podejmować działań na własną rękę ani utrzymywać przypadku wykorzystania seksualnego w tajemnicy, nawet jeśli małoletni o to prosi. Przy podejmowaniu interwencji mogą być zaangażowane następujące osoby, które w zależności od sytuacji mają konkretne zadania:

- a. **Osoba przyjmująca zgłoszenie** (przeor klasztoru lub jego delegat):
- i. przyjmuje zgłoszenie o możliwości popełnienia przestępstwa;
 - ii. kontroluje przebieg działań podejmowanych w klasztorze;
 - iii. kontaktuje się z prowincjalnym delegatem ds. ochrony małoletnich i osób w duszpasterstwie, a gdy zgłoszenie dotyczy któregoś z braci kontaktuje się z prowincjałem;
 - iv. zgłasza podejrzenie popełnienia przestępstwa odpowiednim organom państwowym;
 - v. monitoruje postępowanie i kroki czynione przez organy państwowe w danej sprawie;
 - vi. w przypadku niedopełnienia obowiązków w zakresie pomocy dziecku krzywdzonemu ponosi odpowiedzialność służbową, a w niektórych przypadkach również karną (zob. art. 240 Kodeksu karnego, a także przepisy prawa kanonicznego);
 - vii. jeśli nie zdecyduje inaczej, pełni rolę osoby zaufania.
- b. **osoba zaufania** – przeor klasztoru może wyznaczyć osobę do przyjęcia zgłoszenia. W takiej sytuacji osoba zaufania:
- i. przyjmuje zgłoszenie o podejrzeniu przemocy seksualnej wobec małoletniego;
 - ii. w sytuacji podejrzenia przemocy wobec małoletniego udziela mu bezpośredniej pomocy, podejmując działania chroniące go przed dalszym krzywdzeniem;
 - iii. zgłasza sprawę przeorowi klasztoru i z nim koordynuje podejmowane działania;
 - iv. zbiera niezbędne informacje o małoletnim w celu wstępnego zdiagnozowania jego sytuacji;
 - v. zabezpiecza dowody, ale nie przeprowadza dochodzenia, gdyż to należy do zadań odpowiednich służb państwowych;
 - vi. współpracuje z osobami udzielającymi pomocy małoletniemu mającymi wiedzę o krzywdzie;
 - vii. w razie potrzeby koordynuje na terenie klasztoru wsparcie małoletniego i jego rodziny;
 - viii. jeśli przeor klasztoru o tym postanowi, to informuje rodziców o podjętych działaniach na rzecz małoletniego;
 - ix. przygotowuje wraz z przeorem klasztoru treść zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
- c. **duszpasterz:**
- i. w sytuacji podejrzenia przemocy wobec małoletniego udziela mu bezpośredniej pomocy, podejmując działania chroniące go przed dalszym krzywdzeniem;
 - ii. powiadamia przeora i przekazuje mu notatkę służbową;
 - iii. kontaktuje się z delegatem prowincjała ds. ochrony małoletnich i osób w duszpasterstwie przekazując informacje o swoich obserwacjach;
 - iv. systematycznie monitoruje sytuację małoletniego, obserwując ewentualne zmiany jego zachowania;
 - v. w miarę potrzeb udziela małoletniemu wsparcia na wszystkich etapach pomocy;
 - vi. w przypadku przemocy rówieśniczej kontaktuje się z przeorem klasztoru lub prowincjalnym delegatem ds. ochrony osób małoletnich i osób w duszpasterstwie

- lub prosi o pomoc psychologa bądź pedagoga, aby ustalić plan działania, a następnie niezwłocznie go podejmuje. Z podjętych działań tworzy notatkę służbową;
- vii. jeśli zauważy na ciele małoletniego objawy przemocy fizycznej, informuje o tym przeora klasztoru i delikatnie stara się dowiedzieć, co się stało. Ze swojego działania sporządza notatkę służbową (**Załącznik 3**). Gdy sytuacja zagraża zdrowiu lub życiu małoletniego, dopilnowuje, by niezwłocznie interweniowała Policja. Warto skontaktować się w tej sprawie z pedagogiem szkoły, do której dziecko uczęszcza;
 - viii. może kontaktować się z rodzicami małoletniego w przypadku stwierdzenia zaniedbań zdrowotnych i higienicznych. Jeśli rodzice nie są zainteresowani współpracą na rzecz poprawy sytuacji swojego dziecka, sporządza notatkę służbową z opisem stanu małoletniego i podjętych przez siebie działań. Następnie wskazany jest kontakt z pedagogiem szkoły, do której dziecko uczęszcza;

d. świecki lub zakonny pracownik klasztoru:

- i. W procesie udzielania pomocy małoletniemu ważną rolę odgrywają świeccy wolontariusze i zakonni pracownicy klasztoru, w tym siostry zakonne pracujące w zakrystii oraz pomagające w duszpasterstwie parafialnym. Pracując w różnych miejscach klasztoru (np. zakrystia, przygotowanie dzieci do pierwszej Komunii Św.), stykając się z racji pełnienia swoich obowiązków z małoletnimi i rodzicami, mogą oni być ważnym obserwatorem małoletniego doznającego przemocy bądź zagrożonego nią. Okazując szacunek i reagując na przejawy złego traktowania małoletniego, czego może być świadkiem, wyznacza wzorzec radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz często staje się osobą darzoną zaufaniem, której małoletni może chcieć powierzyć trudną i bolesną tajemnicę doświadczanej przemocy;
 - ii. w sytuacji podejrzenia przemocy wobec małoletniego udziela mu bezpośredniej pomocy, podejmując działania chroniące go przed dalszym krzywdzeniem;
 - iii. niezwłocznie informuje przeora klasztoru o swoich podejrzeniach lub otrzymanym zgłoszeniu;
6. **osoba, której małoletni zwierzył się z doznanej krzywdy** jest to osoba, którą młody człowiek sam wybrał, żeby zwierzyć się z doświadczanej przemocy i z którą rozmawia o swojej sytuacji. Darzy ją zaufaniem i czuje się bezpiecznie w relacji z nią. Może nią być każda osoba w przestrzeni klasztoru i kościoła wybrana przez małoletniego. Po otrzymaniu od małoletniego zgłoszenia o wykorzystaniu seksualnym, osoba ta nie może zachować tej informacji w tajemnicy. Powinna poinformować małoletniego, że w związku z powagą sprawy włączy do pomocy inne osoby (powinna je wymienić) oraz współpracować, zgodnie z zasadą poufności, z przeorem klasztoru lub delegatem prowincjała ds. ochrony małoletnich i osób w duszpasterstwie.

STANDARD 4

ZAPEWNIENIE OPIEKI I WSPARCIA OSOBOM SKRZYWDZONYM

1. Każda osoba, która mówi o doświadczanej przez siebie krzywdzie, winna zostać przyjęta z szacunkiem i uważnie wysłuchana.
2. Osoba skrzywdzona powinna otrzymać informację o możliwych formach pomocy, z której może skorzystać na terenie klasztoru lub poza nim.
3. W sytuacji, gdy osoba wskazana jako sprawca jest kapłanem, osobą konsekrowaną lub inną osobą zaangażowaną przy klasztorze, należy jak najszybciej zapewnić bezpieczeństwo osobie skrzywdzonej (np. przez niedopuszczanie do niej osoby wskazanej lub podejrzanej o krzywdę). Następnie należy jej udzielić pomocy, jakiej potrzebuje. Osoby poszkodowane nie powinny być obciążane kosztami udzielanej im pomocy.
4. Troska duszpasterska wobec osoby skrzywdzonej i jej bliskich polega przede wszystkim na życzliwym wysłuchaniu i pomocy w odbudowaniu jej wiary z Bogiem i zaufania do Kościoła. Organizowana jest w porozumieniu z prowincjalnym duszpasterzem do pomocy ofiarom wykorzystania seksualnego ds. profilaktyki i prewencji. Duszpasterz ten zadba o to, by pomoc udzielana osobie skrzywdzonej była adekwatna i rzeczywiście przynosząca wsparcie.
5. Jeśli osoba skrzywdzona należała do jakiegoś duszpasterstwa, również inni uczestnicy tej grupy powinni otrzymać pomoc duszpasterską i ewentualnie psychologiczną.
6. Jeśli osobą skrzywdzoną jest dziecko, pomoc powinna otrzymać również jego rodzina.
7. Osoby uczęszczające do duszpasterstwa powinni być we właściwy sposób poinformowani o tym, co się wydarzyło, oraz otrzymać stosowną pomoc. Należy przy tym zachować zasadę ochrony dobrego imienia osoby skrzywdzonej.
8. Jeśli zgłoszenie dotyczy przestępstwa określonego w prawie karnym i/lub kanonicznym, osoba przyjmująca zgłoszenie postępuje zgodnie z procedurami zawartymi w Wytycznych KEP i w Dodatku A do Statutu Prowincji.
9. Jeśli zgłoszenie dotyczy innej krzywdy czy niewłaściwego zachowania, osoba zgłaszająca otrzymuje informację o podjętych w sprawie krokach.
10. Wszelkie działania i uzyskane informacje objęte są zasadą poufności, ale osoby skrzywdzonej nie wolno zobowiązywać do zachowania tajemnicy.

STANDARD 5

SPOSÓB POSTĘPOWANIA Z OSKARŻONYMI O WYKORZYSTANIE SEKSUALNE I PRZEMOC

1. Zasady ogólne

- a. Do duszpasterstwa ogólnego (nie dedykowanego dzieciom) mogą należeć osoby, które są oskarżone o różne przestępstwa bądź mają wyrok w zawieszeniu, lub też wróciły do środowiska po odbytych wyroku. Nie mogą one pracować z dziećmi, natomiast powinny zostać objęte pomocą duszpasterską.
- b. W sytuacji, gdy oskarżonym jest dziecko, należy współpracować z jego rodzicami lub opiekunami prawnymi w takim zakresie, w jakim jest to możliwe i potrzebne. Ich również dobrze jest otoczyć opieką duszpasterską.
- c. W sytuacji, gdy osobą oskarżoną jest kapłan lub osoba konsekrowana, należy zastosować się do wskazań uzyskanych biskupa miejsca lub przełożonych zakonnych – w przypadku

braci dominikanów wskazania wydaje prowincjał. Wobec takiej osoby powzięte zostają kroki przewidziane przez Wytyczne KEP i prawo własne prowincji.

- d. Gdy osobą oskarżoną jest świecki pracownik lub wolontariusz, należy odsunąć taką osobę od podejmowanej pracy na czas wyjaśnienia sprawy lub do czasu decyzji prokuratury oraz objąć ją opieką duszpasterską.
- e. W procesie wyjaśniania sprawy oraz w podawaniu informacji należy również zadbać o zachowanie ochrony dobrego imienia domniemanego sprawcy.
- f. W przypadku zaistnienia fałszywego oskarżenia, jeśli zarzuty nie zostaną potwierdzone, a oskarżenie znane było osobom postronnym, należy przekazać im informację o niewinności oskarżonego w formie komunikatu ustalonego przez przełożonego kościelnego.

2. Umiejętność rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych

- a. Osoby prowadzące duszpasterstwo, pełniące w nim funkcje wychowawcze i opiekuńcze, powinny mieć wiedzę na temat działania sprawców, umieć rozpoznawać symptomy krzywdzenia, mieć wiedzę na ich temat, a także umiejętnie odczytywać sygnały ostrzegawcze wysyłane przez wychowanków, które nie zawsze są oczywiste. W związku z tym duszpasterze, animatorzy, liderzy wspólnot i duszpasterstw muszą być uwrażliwiani, by wszelkie informacje dotyczące krzywdzenia traktować z należyłą powagą i adekwatnie na nie reagowali.
- b. By działać skutecznie, niezbędna jest z jednej strony wiedza dotycząca kwestii krzywdzenia i różnych form przemocy oraz jej skutków w życiu dziecka, a z drugiej właściwa postawa odpowiedzialności za powierzone duszpasterstwu dzieci, a także gotowość do reagowania w sytuacji doświadczanej przez nie krzywdy.
- c. Osoby pełniące w duszpasterstwie funkcje wychowawcze (świeckie, duchowne i konsekrowane), pracujące z dziećmi powinny być bardzo starannie dobierane. To nie mogą być osoby przypadkowe. Przed rozpoczęciem takiej posługi powinny odbyć kurs wychowawczy, spotkanie z psychologiem oraz obowiązkowe szkolenie z zakresu profilaktyki przemocy seksualnej (o pomoc można poprosić w zakonie, do którego należy duszpasterstwo, czy w kurii danej diecezji, na terenie której działa duszpasterstwo. Osoby odpowiedzialne za prewencję w tych miejscach wiedzą, kto kompetentny może taki kurs przeprowadzić. Można także skorzystać z e-learningowego szkolenia przygotowanego przez COD dla dorosłych liderów wspólnot i duszpasterstw zakończonego egzaminem i uzyskaniem certyfikatu. Więcej na temat szkoleń – patrz Standard 7 i 8).
- d. Szkolenie dotyczące prewencji i rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych powinni obowiązkowo przejść także wolontariusze posługujący w danym dziele.
- e. Osoby prowadzące duszpasterstwo, liderzy i animatorzy są zobowiązane regularnie podnosić swoje kompetencje wychowawcze. Zdobyta przez nich wiedza pozwoli nie tylko skutecznie pomagać w sytuacji krzywdy, ale też na co dzień budować bezpieczne środowisko w duszpasterstwie, za które są odpowiedzialni.
- f. Nie jesteśmy w stanie podać wyczerpującego katalogu symptomów krzywdy seksualnej, ale zachęcamy, by taką wiedzę zdobywać podczas szkoleń. Należy zwracać uwagę, by zawsze z troską traktować wszelką zmianę w zachowaniu dziecka czy wychowanka (szczególnie dotyczy to tych duszpasterstw, w których osoby się dobrze znają i regularnie się ze sobą spotykają). Wszelka zmiana w zachowaniu może być sygnałem, że osoba doświadcza jakiejś formy przemocy – może to być także przemoc seksualna. Warto taką osobę otoczyć opieką, troską. W przypadku dziecka warto skontaktować się z rodzicami

idowiedzieć się, czy w domu nie dzieje się nic niepokojącego (np. rozwód rodziców, śmierć bliskiej osoby).

- g. Szczególną uwagę powinny wzbudzić następujące zachowania: unikanie kontaktów z konkretną osobą, kłopoty z koncentracją, objawy nerwicowe, dolegliwości somatyczne, nieadekwatne zachowania seksualne, lęk przed dotykiem. Ale także przesadne zainteresowanie opiekuna, animatora, duszpasterza konkretną osobą, spędzanie z nią dużej ilości czasu, wspólne wyjścia, wyjazdy, prezenty, intensywne kontakty przez media społecznościowe (w ramach duszpasterstwa ustala się sposób kontaktów i ich zasady).
- h. Żadnego z niepokojących objawów występujących u dziecka nie można traktować odrębnie, ani uważać za „niepodważalny dowód” krzywdy seksualnej. Wiele z opisanych w literaturze objawów wykorzystywania seksualnego może wynikać z różnych trudnych doświadczeń w życiu dziecka, np. rozwód rodziców, śmierć osoby bliskiej, zmiana miejsca zamieszkania, przyjscie na świat młodszego rodzeństwa, trudności w szkole czy w relacjach z rówieśnikami itp. W takiej sytuacji także warto taką osobę otoczyć troską i pomóc jej przejść przez trudny czas.
- i. Jeśli niepokoją nas jakieś zachowania albo ktoś zgłasza nam krzywdę, powinien usłyszeć słowa „Ja Ci wierzę!”. Ten komunikat powoduje, że poważnie traktujemy zgłoszoną nam sytuację i mamy na względzie dobro osoby, która powierza nam ten problem.

3. Jak postępować z osobami oskarżonymi?

W ramach duszpasterstwa nie prowadzi się śledztwa ani nie feruje wyroków. Od tego są odpowiednie instytucje państwowe i kościelne. Każde zgłoszenie należy przekazać przeorowi klasztoru. Osoba, która została wskazana jako winna krzywdy, jest traktowana sprawiedliwie, z poszanowaniem prawa do uczciwego procesu i do domniemania niewinności do czasu udowodnienia winy. W żadnym wypadku nie może być pozbawiona prawa do obrony. Należy jej również ułatwić uzyskanie pomocy psychologicznej i prawnej.

a. Gdy sprawcą jest duszpasterz

- i. Jeśli sprawcą jest duszpasterz, wówczas sprawa powinna zostać zgłoszona odpowiednim instytucjom państwowym i kościelnym.
- ii. Taka osoba po uprawdopodobnieniu zgłoszenia bezwzględnie powinna zostać na wniosek przeora odsunięta od pracy w duszpasterstwie do czasu wyjaśnienia sprawy (jeśli zgłoszenie się nie potwierdzi) lub adekwatnie do wyroku sądu państwowego lub/i kościelnego (jeśli zgłoszenie się potwierdzi, a sąd wyda stosowny wyrok).
- iii. Wszelkie czynności działania podejmowane przez przełożonego kościelnego wobec podejrzanego duszpasterza zostały zapisane w Wytycznych KEP, aneks 2, a także w Dodatku A do Statutu Prowincji. Na ich podstawie przełożony podejmuje wszelkie decyzje dotyczące sprawcy. Dobrze, by osoby odpowiedzialne w duszpasterstwie były o nich informowane. W takiej sytuacji istotna jest transparentność wszelkich działań.
- iv. Szczególną troską należy otoczyć osobę skrzywdzoną przez duszpasterza i jej rodzinę. Wsparcie i pomoc należy zapewnić także członkom wspólnoty, w której duszpasterz miał popełnić czyn przestępczy. Inni duszpasterze winni być gotowi do podejmowania rozmów i spotkań z wychowankami duszpasterstwa i ich rodzicami, zwłaszcza w pierwszym okresie po ujawnieniu krzywdy.

- v. Gdy oskarżenie okaże się niewiarygodne, a duszpasterz wraca do pracy w Kościele, otrzymuje wsparcie w celu przywrócenia dobrego imienia.
- vi. Z przebiegu każdej rozmowy należy sporządzić stosowną notatkę.

b. Gdy sprawcą jest osoba świecka (lider wspólnoty, animator)

- i. Jeśli osobą oskarżoną jest osoba świecka, również powinna być traktowana sprawiedliwie z poszanowaniem prawa do uczciwego procesu i do domniemania niewinności do czasu udowodnienia winy.
- ii. Przesłstwo należy zgłosić odpowiednim służbom państwowym i kościelnym.
- iii. Sprawca powinien zostać bezwzględnie odseparowany od grupy.
- iv. Takiej osobie, a także jej rodzinie powinna zostać udzielona pomoc duszpasterska, a także psychologiczna lub inna, jeśli takiej potrzebują.
- v. Szczególną troską należy otoczyć osobę skrzywdzoną i jej rodzinę. Wsparcie i pomoc należy zapewnić także członkom wspólnoty, w której świecki lider czy animator miał popełnić czyn przestępczy. Duszpasterze posługujący w grupie winni być gotowi do podejmowania rozmów i spotkań z wychowankami duszpasterstwa i ich rodzicami, zwłaszcza w pierwszym okresie po ujawnieniu krzywdy.
- vi. Gdy oskarżenie okaże się niewiarygodne, a osoba świecka wraca do pracy w duszpasterstwie, otrzymuje wsparcie w celu przywrócenia jej dobrego imienia.
- vii. Z przebiegu każdej rozmowy sporządza się stosowną notatkę.

c. Gdy sprawcą jest rodzic

- i. Kiedy sprawcą krzywdzenia okaże się rodzic wychowanka duszpasterstwa, należy niezwłocznie zgłosić tę sprawę do odpowiednich organów państwowych (policja lub prokuratura). Na każdej osobie, która powzięła wiedzę o takim zdarzeniu w przypadku osoby poniżej 15. roku życia, ciąży obowiązek jego zgłoszenia zagrożony karą pozbawienia wolności do lat trzech. Należy także odbyć rozmowę z niekrzywdzącym rodzicem, a krzywdzonemu dziecku i jego niekrzywdzącym najbliższym zapewnić wsparcie duszpasterskie i psychologiczne.
- ii. Jeśli jest taka możliwość, należy w tej sprawie współpracować ze szkołą.
- iii. Warto zaopiekować się emocjami wychowanka. Może towarzyszyć mu poczucie winy, może czuć presję, by odwołać zeznania. Warto by duszpasterstwo wspierało taką osobę i utwierdzało ją w słuszności jej działań.
- iv. W przypadku osoby pełnoletniej konieczne jest mądre towarzyszenie, zachęcenie do skorzystania z pomocy specjalistów, którzy pomogą jej nazwać krzywdę i dadzą jej wsparcie w samodzielnych decyzjach. Jeśli osoba ma problemy ze znalezieniem mieszkania czy pracy, w ramach duszpasterstwa warto taką osobę wesprzeć także w tych aspektach.
- v. Z przebiegu każdej rozmowy należy sporządzić stosowną notatkę.

d. Gdy sprawcą jest rówieśnik

- i. Kiedy w ramach duszpasterstwa okaże się, że osobą krzywdzącą jest inny wychowanek duszpasterstwa, należy bezwzględnie odseparować go od grupy, by uniemożliwić dalsze krzywdzenie. Jeśli osobą krzywdzącą okaże się dziecko, wówczas należy zgłosić sprawę jego rodzicom.
- ii. Duszpasterz czy osoby odpowiedzialne za duszpasterstwo winny skontaktować się z rodzicami sprawcy i osoby skrzywdzonej. Należy objąć ich opieką duszpasterską i zaproponować pomoc w dotarciu do specjalistów.
- iii. Należy się zorientować, czy w ramach duszpasterstwa nie zostały skrzywdzone także inne osoby.
- iv. W sytuacji przemocy rówieśniczej w ramach duszpasterstwa należy tę sprawę wyjaśnić, omówić na forum grupy, w razie konieczności zaprosić specjalistę, który odpowie na pytania wychowanków i da im wskazówki, jak chronić się przed taką formą przemocy.
- v. Na początku roku duszpasterskiego, kiedy do grupy dołączają nowe osoby, przypominane są kodeksy zachowań obowiązujących w ramach duszpasterstwa.
- vi. W przypadku wystąpienia sytuacji wykorzystania czy krzywdzenia należy ją dokładnie przeanalizować, zastanowić się, co zawiodło, określić czynniki ryzyka, wyeliminować je i wyciągnąć wnioski na przyszłość.
- vii. Z przebiegu każdej rozmowy należy sporządzić stosowną notatkę.
- viii. Może się zdarzyć sytuacja, że w danej grupie duszpasterskiej ktoś zostanie niesłusznie oskarżony. Należy pamiętać, że za fałszywe oskarżenia, zszarganie czyjś dobrego imienia grozi odpowiedzialność karna.

STANDARD 6

ZASADY CHRONIĄCE W OBSZARZE KLASZTORNYM

1. Ogólne zasady chroniące w kontakcie bezpośrednim

- a. Wszystkie spotkania z dziećmi na terenie klasztoru są organizowane w miejscach oficjalnych, ogólnodostępnych i do tego przygotowanych.
- b. Nie można przebywać z dzieckiem sam na sam w warunkach odizolowanych. Jeżeli dobro dziecka wymaga indywidualnego spotkania, nie może się ono odbywać w sekrecie (zalecane powiadomienie rodziców lub przełożonego) i w warunkach odizolowanych. Osoba przeprowadzająca spotkanie powinna zatroszczyć się o transparentność (np. przeszklone lub uchylone drzwi pomieszczenia, które nie mogą być zamknięte na klucz, obecność innych osób w bezpośrednim pobliżu, powiadomienie innych osób o spotkaniu itp.). Indywidualnych spotkań z dziećmi nie wolno w nieroztropny sposób mnożyć ani przedłużać. Spotkania takie nie powinny odbywać się w późnych godzinach wieczornych (po godz. 21.00 lub nocą).
- c. Dzieci nie mogą przebywać za klauzurą klasztoru, ani w klasztornych pomieszczeniach mieszkalnych poza klauzurą bez opieki rodzica lub opiekuna prawnego. Nie powinny też towarzyszyć duszpasterzom w miejscach lub w sprawach niezwiązanych ze sprawowaniem

posługi lub formacją. W przypadku noclegu dzieci w wyznaczonych pomieszczeniach dla gości klasztoru muszą one przebywać pod opieką rodzica lub opiekuna prawnego. Rodzic lub opiekun prawny składa oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich w Klasztorze Dominikanów w Rzeszowie i określa termin pobytu w klasztorze (**Załącznik 2A**).

- d. Dzieci powinny zawsze pozostawać pod opieką osoby dorosłej. Podczas pełnienia funkcji wychowawczych opiekunowie nie mogą pozostawać pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych ani przyjmować ich w obecności dzieci.
- e. Dzieci na terenie klasztoru nie mogą przebywać pod wyłączną opieką innego dziecka.
- f. Jeśli spotkania formacyjne, np. przygotowanie do bierzmowania, odbywają się w domach wybranych rodzin lub podczas wyjazdów i wyjść duszpasterskich również muszą być przeprowadzane w grupie, nigdy indywidualnie.
- g. Zakazuje się przewożenia małoletnich prywatnymi samochodami, zwłaszcza w pojedynkę, bez wiedzy i wyraźnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych.
- h. Niestosowne jest skracanie dystansu przez przechodzenie na „ty” osoby dorosłej z dzieckiem.
- i. W prywatne życie dziecka wolno ingerować tylko w takim wymiarze, w jakim wymaga tego konkretny problem.
- j. W przypadku konieczności podjęcia rozmów na temat seksualności należy wykazać się delikatnością i roztropnie rozeznaczyć, czy takiej rozmowy nie powinien przeprowadzić specjalista.
- k. W obecności dzieci nie wolno wypowiadać treści i żartów o podtekście seksualnym. Zabronione jest prezentowanie dzieciom treści obscenicznych, erotycznych, pornograficznych lub mających podtekst seksualny, zawierających sceny brutalnej przemocy bądź nieodpowiednich do wieku i wrażliwości odbiorców w jakikolwiek sposób i za pomocą jakiegokolwiek urządzenia.
- l. Niedozwolone jest stosowanie przemocy fizycznej oraz psychicznej, takiej jak: poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, dokuczanie, szykanowanie, znęcanie się itp., zarówno w bezpośrednich kontaktach, jak i za pośrednictwem mediów społecznościowych.
- m. Niedopuszczalne są wszelkiego rodzaju nadużycia duchowe (w obszarze spowiedzi, poradnictwa itp.).
- n. Każdy przypadek przemocy fizycznej, psychicznej (emocjonalnej) czy seksualnej pomiędzy dziećmi wymaga natychmiastowej reakcji ze strony opiekunów.
- o. Nie wolno dotykać dzieci wbrew ich woli ani w sposób nieadekwatny do relacji duszpasterskich lub wychowawczych

2. Kodeks dobrych praktyk

(Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a dorosłymi. W Załączniku 5 określono zasady między małoletnimi)

- a. **zachowywanie podstawowych zasad w relacjach dorosły-małoletni poprzez:**
 - i. równe traktowanie wszystkich małoletnich;
 - ii. poszanowanie nietykalności cielesnej;
 - iii. poszanowanie prawa do prywatności (np. w szatniach, łazienkach, toaletach) przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa;
 - iv. dostosowanie sposobu wchodzenia w relacje z małoletnimi do ich wieku;

b. przestrzeganie właściwego sposobu komunikacji z małoletnim poprzez:

- i. dostosowanie przekazywanych treści i ich formy do wieku małoletnich;
- ii. zwracanie się do małoletnich z szacunkiem, bez stosowania zwrotów poniżających, niewłaściwych żartów i podtekstów o charakterze seksualnym;
- iii. Niestosowne jest skracanie dystansu przez przechodzenie na „ty” osoby dorosłej z dzieckiem.
- iv. stosowanie jedynie tych form dyscyplinujących, które są uwzględnione w regulaminie grupy duszpasterskiej;
- v. organizowanie spotkań indywidualnych z małoletnimi tylko wtedy, gdy mają uzasadnienie w pełnieniu funkcji sakramentalnych, wychowawczych, edukacyjnych i rozwoju duchowego. Takie spotkania powinny odbywać się w miejscach do tego przeznaczonych, zgodnie ze Standardem 6, 1b;
- vi. uzyskiwanie zgody rodziców na wszelkie spotkania z małoletnimi poza zwyczajowym czasem spotkań czy zajęć grupy duszpasterskiej;
- vii. w korzystaniu z narzędzi elektronicznych, mediów społecznościowych i komunikatorów należy zachować duszpasterski charakter korespondencji. Nie należy zwierzać się małoletnim. Komunikacja elektroniczna powinna służyć przekazywaniu koniecznych informacji. Nie można wysyłać żadnych wiadomości po godzinie 22:00;
- viii. spotkania duszpasterskie nie mogą się odbywać w późnych godzinach wieczornych.
- ix. Obowiązuje zachowanie stroju zakonnego (habit lub przynajmniej koszula z koloratką lub innym znakiem konsekracji) przez zakonnika, a przez świeckich pracujących z małoletnimi stroju odpowiedniego do tego rodzaju działalności. W wyjątkowych sytuacjach zakonnik może być w stroju świeckim, ale dostosowanym do pracy z małoletnimi.

c. zachowanie godnych i bezpiecznych warunków do wykonywania czynności higieniczno-pielęgnacyjnych zwłaszcza wobec najmłodszych dzieci

- i. czynności pielęgnacyjno-higienicznych wobec najmłodszych dzieci mogą być wykonywane tylko przez rodziców lub opiekunów prawnych.
- ii. Żaden z braci dominikanów nie może podjąć się takich czynności.

d. szybkie reagowanie i wyjaśnianie sytuacji niejednoznacznych, które mogłyby zostać zinterpretowane jako nieodpowiednie zachowanie.

- i. W takiej sytuacji konieczne jest zgłoszenie takiego faktu osobie odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń w klasztorze lub przeorowi klasztoru.
- ii. Należy sporządzić notatkę służbową z tego wydarzenia zawierającą wskazania co się stało, kiedy, wobec kogo, przez kogo, świadkowie, przebieg zgłoszenia. Przeor klasztoru przechowuje notatkę w archiwum interwencyjnym (**Załącznik 3**).

3. Zachowania niedozwolone wobec małoletnich:

- a. naruszanie godności małoletniego;
- b. jakakolwiek forma przemocy;
- c. różne formy poniżania oraz mobbing;
- d. niewłaściwy sposób komunikowania się z małoletnimi, w tym:

- i. niepotrzebne uwagi dotyczące wyglądu lub rozwoju fizycznego;
 - ii. żarty i komentarze o tematyce seksualnej;
 - iii. przebywanie z małoletnim w zamkniętym, nieprzeszklonym pomieszczeniu, gdy nie jest to konieczne i nie wynika z wykonywanych obowiązków;
 - iv. nawiązywanie i podtrzymywanie niezwiązanego z zakresem usługi/pracy prywatnego kontaktu z małoletnim – bezpośredniego lub wirtualnego;
 - v. podejmowanie działań mogących prowadzić do stworzenia więzi emocjonalnej niewłaściwej dla relacji duszpasterz-małoletni (pracownik/wolontariusz-małoletni), na przykład zwierzanie się z osobistych problemów, rozmowy typowe dla relacji przyjacielskiej. Zabronione jest wchodzenie z małoletnim w relacje romantyczne lub flirtowanie z nim;
 - vi. faworyzowanie małoletniego poprzez różnego typu korzyści, na przykład wręczanie prezentów;
 - vii. niezgodne z obowiązującymi zasadami używanie współczesnych technologii do komunikacji z małoletnim;
- e. nieodpowiedni kontakt fizyczny, w tym:
- i. wszelkie formy dotyku, o których wiemy, że dany małoletni ich nie akceptuje;
 - ii. uściski i objęcia utrudniające małoletniemu przerwanie kontaktu;
 - iii. dotykanie piersi, pośladków, genitaliów i ich okolic (choćby przez bieliznę lub odzież);
 - iv. sadzanie na kolanach;
 - v. klepanie po pośladkach, udach, kolanach, głowie;
 - vi. łaskotanie lub mocowanie się w dużej bliskości cielesnej;
 - vii. masaże;
 - viii. ocieranie się;
 - ix. całowanie;
 - x. kładzenie się albo spanie obok małoletniego;
 - xi. gry i zabawy, w których dochodzi do powyżej opisanych niewłaściwych zachowań;
 - xii. stosowanie kar cielesnych;
- f. pozostawanie sam na sam z małoletnim w pomieszczeniach nieprzeznaczonych do spotkań dorosłych z osobami małoletnimi (np. w toalecie, szatni, przebieralni, pomieszczeniach gospodarczych klasztoru);
- g. odizolowane od innych ludzi przebywanie z małoletnim sam na sam bez szczególnie ważnych przyczyn lub bez zgody rodziców w prywatnym samochodzie bądź innym miejscu poza budynkiem kościoła, klasztoru, pomieszczeń duszpasterskich, czy domu rekolekcyjnego;
- h. spotykanie się z małoletnim w np. w prywatnym mieszkaniu, pokoju, czy hotelu itp.;
- i. naruszanie prywatności małoletnich, na przykład poprzez wchodzenie do toalet i szatni w nieodpowiednich momentach, podglądanie przy przebieraniu się;
- j. robienie zdjęć bez uprzedzenia;
- k. zachowania demoralizujące:
- i. używanie wulgarnego języka;
 - ii. seksualizm i seksizm;
 - iii. praca z dziećmi i młodzieżą pod wpływem alkoholu, narkotyków środków psychoaktywnych, lub innych używek;
 - iv. spożywanie alkoholu, narkotyków lub innych używek w obecności małoletnich;

- v. częstowanie małoletnich papierosami, alkoholem, narkotykami lub innymi używkami;
- vi. pokazywanie i udostępnianie małoletnim różnego typu treści nieodpowiednich dla ich wieku i etapu rozwoju.

4. Zachowania właściwe w naszym kręgu kulturowym:

- a. uścisk dłoni lub delikatne objęcie, przytulenie, pocałunki w policzek;
- b. delikatne poklepanie po ramionach lub plecach jako wyraz akceptacji wsparcia, pocieszenia;
- c. dotyk ramion, rąk czy barku jako wyraz bliskości;
- d. trzymanie się za ręce w czasie np. zabawy lub dla uspokojenia wzburzenia emocjonalnego;
- e. trzymanie za ręce dzieci w czasie spaceru;
- f. siadanie w pobliżu małych dzieci;
- g. podnoszenie lub trzymanie na rękach dzieci do ok. 3. roku życia;
- h. przytulanie i branie na kolana małych dzieci za zgodą ich rodziców i najlepiej w ich obecności;
- i. dzieciom nie wolno robić zdjęć lub filmować bez ich zgody. Nie wolno upubliczniać zdjęć, filmów z udziałem dzieci bez pisemnej zgody ich rodziców lub opiekunów prawnych, z wyjątkiem zdjęć dużych grup w miejscach publicznych w związku z informowaniem o wydarzeniach;
- j. zabrania się częstowania dzieci tytoniem, alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi, posiadania środków niedozwolonych przez prawo. Nie wolno również tolerować ich posiadania oraz zażywania przez dzieci.

5. Zasady ochrony dotyczące spotkań duszpasterskich, wyjazdów i pielgrzymek

- a. W organizowaniu spotkań z dziećmi i wszelkich wyjazdów duszpasterskich czy pielgrzymek obowiązuje zasada pełnej transparentności.
- b. Na początku roku formacyjnego w każdej grupie duszpasterskiej należy:
 - i. zapoznać rodziców lub opiekunów prawnych dzieci z harmonogramem prowadzonych spotkań (**Załącznik 6**);
 - ii. zadbać o wyrażenie przez nich zgody w formie pisemnej na udział w spotkaniach (**Załącznik 6**);
 - iii. jasno wyjaśnić zasady odpowiedzialności za dziecko w drodze na zajęcia formacyjne i na czas jego powrotu do domu – odpowiedzialność ponoszą rodzice lub prawni opiekunowie dziecka (**Załącznik 6**);
 - iv. ustalić zasady komunikacji elektronicznej z dziećmi – w każdym rodzaju duszpasterstwa powinny zostać określone zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń elektronicznych, mediów społecznościowych i komunikatorów. W kontakcie duszpasterzy i opiekunów z wychowankami zaleca się używanie oficjalnych adresów mailowych i oficjalnych profili duszpasterstwa w mediach społecznościowych. Zasady przyjęte w danym duszpasterstwie czy grupie powinny także określić ramy godzinowe, w jakich ten kontakt z dziećmi może się odbywać, jednak nie później niż do godziny 22:00;

- v. wszystkie formy zorganizowanego czasu, a w sposób szczególnie wypoczynku dzieci powinny być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- vi. na wyjazdy grupowe należy uzyskać pisemną zgodę rodziców lub opiekunów prawnych, po uprzednim zapoznaniu ich z ramowym planem działania i zasadami jego organizacji (regulaminem). Podczas wyjazdu rodzice lub opiekunowie prawni mają prawo do kontaktu ze swoim dzieckiem oraz z jego opiekunem;
- vii. podczas wyjazdów duszpasterskich lub pielgrzymek opiekunowie nie mogą nocować w tym samym pomieszczeniu co podopieczni. W sytuacji szczególnej, wymagającej od opiekuna pozostania w nocy w pomieszczeniu z wychowankiem, powinien on o tym fakcie zawiadomić inną osobę dorosłą, kierownika wyjazdu oraz, jeśli to możliwe, rodzica lub opiekuna prawnego wychowanka. Żadna osoba duchowna ani konsekrowana nie może pozostawać na noc w jednym pomieszczeniu z dzieckiem. Jeśli wyjazd przewiduje noclegi zbiorowe, organizator zawiera informację na ten temat w regulaminie. Szczególnie zadbać należy o ochronę dzieci w toaletach, łazienkach, przebieralniach czy szatniach.
- viii. Czynności higieniczno-pielęgnacyjne wobec najmłodszych dzieci lub dzieci z niepełnosprawnościami dokonują ich rodzice lub opiekunowie prawni. W nadzwyczajnych sytuacjach mogą to być osoby wskazane przez rodziców lub opiekunów prawnych dziecka, którzy zostali przez nich odpowiednio poinstruowani. Osoba taka (nie rodzic lub opiekun prawny) powinna być tej samej płci co dziecko. Osoba mająca podjąć się czynności higieniczno-pielęgnacyjnych wobec dziecka musi przedstawić organizatorowi wyjazdu zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego i zostać sprawdzona w Rejestrze Przystępców Na Tle Seksualnym, oraz spełniać wszelkie wymogi wynikające z tzw. Ustawy „Kamilka”. Czynności higieniczno-pielęgnacyjnych nie mogą wykonywać bracia dominikanie, ani żadna osoba duchowna.

6. Zasady ochrony dotyczące udostępniania Internetu

- a. Klasztor nie zapewnia dzieciom dostępu do sieci Wi-Fi. W ramach działań prewencyjnych na spotkaniach duszpasterskich poruszona zostanie tematyka zasad posługiwania się urządzeniami mobilnymi w duszpasterstwie i poza nim, uczulone zostaną na cyberprzemoc, a także na to, że w przestrzeni wirtualnej nie są anonimowe, a za swoje zachowania mogą ponosić odpowiedzialność.

7. Zasady chroniące dotyczące wszystkich, również dorosłych

- a. Sakrament pokuty i pojednania, a także spotkania związane z towarzyszeniem duchowym powinny odbywać się w miejscach do tego wyznaczonych: otwarte konfesjonały w kaplicy spowiedzi w kościele lub ustawione w innym miejscu kościoła oraz rozmównice z transparentnymi drzwiami w części duszpasterskiej położonej na parterze klasztoru. Jeśli nie można zachować tej zasady (np. w czasie wakacji, pielgrzymki czy przy spowiedzi osoby chorej czy z niepełnosprawnością), należy zadbać o to, by spowiednik i penitent byli dostępni (drzwi pomieszczenia nie mogą być zamknięte na klucz) lub widoczni dla innych osób (np. przeszklenia w drzwiach, uchylone drzwi do pomieszczenia). Niedopuszczalne jest spowiadanie lub tzw. rozmowy duchowe w pokojach prywatnych ani w innych

odizolowanych pomieszczeniach klasztoru. W przypadku spowiedzi osób małoletnich poza kościołem ich rodzic lub opiekun prawny powinien znajdować się w pobliżu miejsca spowiedzi lub rozmowy związanej z towarzyszeniem duchowym, z zachowaniem stosownej dyskrecji.

- b. Podczas Mszy świętych i nabożeństw o szczególnym charakterze duszpasterskim, np. modlitwy o uzdrowienie, modlitwy wstawiennicze, należy zadbać o to, aby modlitwa taka odbywała się w głównej części kościoła, w godnych warunkach, w przestrzeni widocznej dla innych uczestników, a nie w przestrzeni odizolowanej.
- c. Zaleca się, aby odwiedziny chorych (dotyczy kapłanów oraz szafarzy i wolontariuszy) odbywały się w obecności osoby trzeciej (kogoś z rodziny, z sąsiedztwa, osoby posługującej w kościele).
- d. Do udziału w wizytach duszpasterskich (kolęda) należy zapraszać tylko takie osoby (służba liturgiczna, organista, zakrystian, kościelny), które wykazują się odpowiednią dojrzałością np. w obszarze zachowania dyskrecji.

8. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych

- a. Dane osobowe i wizerunek dziecka są dobrem chronionym.
- b. Należy przestrzegać zasad ochrony danych osobowych. Warto w danym duszpasterstwie, zgodnie z wymogami KODO, ustalić zasady dotyczące ochrony wizerunku wychowanków duszpasterstwa, czyli m.in. zasady rejestrowania i publikowania zdjęć na stronie internetowej i w mediach społecznościowych, zasady archiwizowania zdjęć robionych prywatnymi aparatami itp. Powinno się unikać podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi dziecko z imienia i nazwiska. W przypadku dzieci, zgodę na wykorzystywanie ich wizerunku w mediach społecznościowych, na stronie internetowej duszpasterstwa muszą na piśmie wyrazić rodzice. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów prawnych na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.
- c. Dane osobowe małoletnich uczęszczających do grup duszpasterskich przechowuje duszpasterz grupy.
- d. Zgodę na przechowywanie i przetwarzanie danych osobowych dziecka na potrzeby uczestnictwa w grupie duszpasterskiej wyraża rodzic lub prawny opiekun dziecka w formie pisemnej przed wstąpieniem do określonej grupy duszpasterskiej (**Załącznik 6**).
- e. Publikowanie wizerunku małoletniego na stronie internetowej lub profilach społecznościowych klasztoru lub grup duszpasterskich możliwe jest po uzyskaniu zgody rodzica lub prawnego opiekuna. Zgodę taką mogą wyrazić na początku roku duszpasterskiego (**Załącznik 6**).
- f. Rodzice informowani są z wyprzedzeniem (np. na początku roku duszpasterskiego) o wydarzeniach, z których będą robione relacje zawierające wizerunek ich dziecka (**Załącznik 6**).
- g. Rodzic lub prawny opiekun może w każdej chwili odwołać zgodę na przetwarzanie danych osobowych i upublicznianie wizerunku dziecka.

STANDARD 7

EDUKACJA MAŁOLETNIICH ORAZ OSÓB BEZBRONNYCH W OCHRONIE SWOICH GRANIC

1. „Edukacja to szczepionka na przemoc” przekonywał Edward James Olmos. Zapobieganie sytuacjom sprzyjającym wykorzystaniu odbywa się również poprzez kształtowanie świadomości dzieci. W duszpasterstwach klasztornych istnieje możliwość zadbania o taką edukację. Szkolenia, np. w konwencji warsztatów, powinny prowadzić osoby odpowiednio do tego przygotowane. Powinny one obejmować formację dzieci do reagowania poprzez asertywne zachowanie oraz informowanie odpowiednich osób dorosłych w sytuacjach, w których są świadkami lub doświadczają od dorosłych albo innych dzieci jakiegokolwiek krzywdy (fizycznej, seksualnej, słownej, emocjonalnej itd.), takiej jak np.:
 - a. pozostawianie małoletnich bez opieki;
 - b. okazywanie niechcianej czułości;
 - c. próby nawiązywania kontaktu w miejscach odosobnionych;
 - d. epatowanie nagością oraz zapraszanie, zwłaszcza indywidualnie, do miejsc takich jak np. sauna;
 - e. przekraczanie granic nienaruszalności cielesnej;
 - f. zbyt intensywne dążenie do osobistego kontaktu;
 - g. infantylne zachowania opiekunów;
 - h. prowokacja i wciąganie w sytuacje dwuznaczne;
 - i. prezentowanie nieodpowiednich i wulgarnych treści (zwłaszcza materiałów o charakterze erotycznym, pornograficznym, obrazujących przemoc lub w inny sposób przyczyniających się do dyskomfortu);
 - j. nadmierne i indywidualne obdarowywanie prezentami i inne formy faworyzowania;
 - k. brak empatii i wrażliwości na potrzeby małoletnich;
 - l. proponowanie, używanie alkoholu lub środków psychoaktywnych itp. lub bycie pod ich wpływem.

STANDARD 8

SZKOLENIE I STAŁE WSPARCIE DLA OSÓB ZAJMUJĄCYCH SIĘ PROFILAKTYKĄ

Ochrona przed krzywdzeniem wpisana jest w misję Kościoła katolickiego powierzona mu przez Pana. Dlatego każdy – przełożony w Kościele, osoby uczestniczące w jego misji przez pracę i zaangażowanie duszpasterskie czy pracę z dziećmi i osobami bezbronnymi – powinien posiadać potrzebną wiedzę na temat ochrony dzieci i osób bezbronnych przed przemocą i dzielić się nią z rodzicami i dziećmi. Zakres szkoleń w temacie ochrony dzieci i osób bezbronnych oraz kto je prowadzi

1. Wszyscy bracia, pracownicy i wolontariusze w klasztorze otrzymują potrzebną im wiedzę o standardach przyjętych i obowiązujących w klasztorze – kodeksie zachowań, procedurach związanych z interwencją i zgłoszeniem. Szkolenie może prowadzić osoba odpowiedzialna w klasztorze za prewencję.

2. Pracownicy i wolontariusze pełniący funkcje wychowawcze lub formacyjne dodatkowo otrzymują potrzebną wiedzę dotyczącą:

- a. rodzajów przemocy (w tym przemocy rówieśniczej);
- b. rozpoznawania oznak przemocy (w tym wykorzystania seksualnego);
- c. strategii działania sprawców przemocy (w tym przemocy seksualnej);
- d. rozmowy z dzieckiem/nastolatkiem/osobą bezbronną na temat krzywdy;
- e. rozmowy z dorosłymi (gdy ktoś pracuje z grupą dorosłych) dotyczącą przemocy;
- f. zagrożeń i ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie;
- g. innych zaleceń obowiązujących w danej placówce/miejsu duszpasterskim.

3. Każda osoba pracująca z dziećmi i osobami bezbronnymi powinna otrzymać zaświadczenie o udziale w szkoleniu.

4. Każda osoba pracująca z dziećmi i osobami bezbronnymi co dwa lata uczestniczy w szkoleniu z zakresu prewencji. Treść tych szkoleń przygotowana jest przez duszpasterza ds. prewencji w prowincji.

5. Szkolenia prowadzą odpowiednio przygotowane oraz kompetentne w dziedzinie ochrony dzieci i osób bezbronych osoby, które są delegowane przez duszpasterza ds. prewencji w prowincji.

6. Osoby odpowiedzialne za prewencję przy klasztorze poza wiedzą z pkt 1 i 2 powinny mieć także wiedzę na temat:

- a. budowania systemu prewencji zgodnego z wymogami Kościoła i ustaw państwowych (obecnie tzw. „Ustawa Kamilka” i Krajowy Plan Przeciwdziałania Przemocy Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich na lata 2023-2026 oraz Wytyczne KEP, dokument prewencji KEP);
- b. podstawowych procedur prawnych (kanonicznych, zakonnych, i przewidzianych przez Kodeks karny);
- c. czynników ryzyka i czynników ochronnych;
- d. funkcjonowania w środowisku lokalnym placówek pomocowych;
- e. procedur ustalonych dla danego klasztoru.

7. Za szkolenie tych osób odpowiada duszpasterz ds. prewencji w prowincji. Na szkolenie zaprasza osoby posiadające kompetencje potwierdzone odpowiednim dokumentem.

8. Osoby odpowiedzialne za prewencję w danym klasztorze powinny uczestniczyć raz w roku w szkoleniu z zakresu prewencji.

STANDARD 9

ZAPEWNIENIE JAKOŚCI I CIĄGŁOŚCI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PREWENCJI

1. Aktualizacja standardów

- a. Dokument zawierający standardy ochrony dzieci i osób bezbronych przy klasztorze aktualizowany jest co dwa lata.
- b. Ewaluacja dokumentu dokonywana jest w danej placówce przez osobę odpowiedzialną za prewencję we współpracy z przeorem klasztoru i osobami wyznaczonymi przez nich,

- a następnie konsultowana z osobami zaangażowanymi w duszpasterstwo klasztorne. Ewaluacja powinna być skonsultowana z duszpasterzem ds. prewencji w prowincji.
- c. Dokonywana korekta standardów ma na celu zapewnienie ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami państwowymi i kościelnymi.
 - d. Po aktualizacji przeora klasztoru sporządza notatkę służbową z wnioskami z przeprowadzonej oceny i umieszcza ją w dokumentach dotyczących standardów ochrony małoletnich, gdzie umieszcza także uaktualniony tekst standardów.
 - e. Wszyscy ojcowi i bracia dominikanie oraz pracownicy i wolontariusze podpisują oświadczenie o zapoznaniu się ze zaktualizowanymi standardami. Oświadczenia umieszczane są w teczkach personalnych braci i pracowników.
 - f. W sytuacjach kryzysowych odpowiedzialni za prewencję w duszpasterstwie odwołują się do organu prowadzącego, czyli prowincji.

2. Upowszechnianie standardów

- a. Tekst niniejszych standardów w formie wydrukowanej dostępny jest w kancelarii parafialnej, pomieszczeniu zakrystii oraz w holu części duszpasterskiej klasztoru.
- b. Niniejsze Standardy są także dostępne na stronie internetowej klasztoru.
- c. Dla małoletnich przygotowana jest skrócona, dostosowana do ich wieku i potrzeb wersja niniejszych standardów (por. **Załącznik 5**). Obejmuje ona kodeks zachowań pomiędzy małoletnimi oraz informację o osobie odpowiedzialnej do przyjęcia zgłoszeń. Wersja skrócona dostępna jest w pomieszczeniach duszpasterskich małoletnich, w mediach społecznościowych grup duszpasterskich małoletnich. Ponadto wersja ta rozdawana jest każdemu małoletniemu na początku roku duszpasterskiego we wrześniu każdego roku w formie drukowanej.
- d. Obowiązek zapoznania się z niniejszymi standardami ochrony małoletnich spoczywa na wszystkich braciach, pracownikach i wolontariuszach; każdy otrzymuje do przeczytania tekst standardów ochrony małoletnich i musi podpisać oświadczenie o tym, że się z nim zapoznał.
- e. W ramach rozwoju świadomości prewencji są organizowane regularne szkolenia dla braci i pracowników pracujących z małoletnimi.
- f. Wzory zgód rodziców i opiekunów prawnych na udział w przedsięwzięciach duszpasterskich lub wyjazdach zawierają informację o niniejszych standardach ochrony małoletnich. Rodzice są zobowiązani do zapoznania się z nimi i podpisania stosownego oświadczenia.
- g. Obowiązujące zasady co jakiś są także przypominane małoletnim czas w ramach zajęć formacyjnych.
- h. Obowiązkowe szkolenie dla nowych pracowników dotyczące profilaktyki wobec przemocy lub wykorzystania seksualnego małoletnich i obowiązujących na mocy tych standardów procedur. Może być ono prowadzone m.in. przez przeora lub jego delegata.

POSTANOWIENIE KOŃCOWE

1. W sprawach nieregulowanych powyższymi standardami obowiązują właściwe przepisy prawa państwowego i kanonicznego oraz dokumenty z zakresu prewencji wyznaczone przez diecezję i prowincję.

Załącznik 1.

Oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym

(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 z późn. zm.)

Ja niżej podpisany/a oświadczam, że:

1. Posiadam obywatelstwo innego państwa niż Rzeczypospolita Polska: tak/nie*
2. Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, to proszę wpisać państwo.....
3. W ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałem/nie zamieszkiwałem w innych państwach*.
4. Proszę wpisać państwo/państwa:
.....
.....
5. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
6. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw, gdyż państwo to nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
7. Oświadczam, że prawo państwa nie przewiduje sporządzenia informacji z rejestru karnego: tak/nie*.
8. Oświadczam, że w państwie nie prowadzi się rejestru karnego: tak/nie*.
9. Oświadczam, że nie byłem prawomocnie skazany w państwie..... za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego

orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłem się takich czynów zabronionych, oraz nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi.

10. Oświadczam, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenia, podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia**.

Miejscowość, data

.....
Imię i nazwisko (czytelny podpis)

*niepotrzebne skreślić

**art. 233 kk [fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:

1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,

2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Załącznik 2.

Oświadczenie o zapoznaniu się i zobowiązanie do przestrzegania standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem

**Oświadczenie o zapoznaniu się i zobowiązanie do przestrzegania
standardów ochrony małoletnich
w Klasztorze Dominikanów w Rzeszowie**

Ja, niżej podpisany/a(imię i nazwisko) oświadczam,
że zapoznałem/łam się ze Standardami ochrony małoletnich przed krzywdzeniem
obowiązującymi w Klasztorze Dominikanów w Rzeszowie, z siedzibą przy ul. Dominikańskiej
15, 35-077 Rzeszów, i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
(data i podpis składającego oświadczenie)

Załącznik 2A.

**Oświadczenie o zapoznaniu się i zobowiązanie do przestrzegania standardów ochrony
dzieci przed krzywdzeniem**

**Oświadczenie o zapoznaniu się i zobowiązanie do przestrzegania
standardów ochrony małoletnich
w Klasztorze Dominikanów w Rzeszowie
w przypadku przebywania i/lub noclegu dziecka w pomieszczeniach gościnnych
klasztora**

Ja, niżej podpisany/a(imię i nazwisko) oświadczam,
że zapoznałem/łam się ze Standardami ochrony małoletnich przed krzywdzeniem
obowiązującymi w Klasztorze Dominikanów w Rzeszowie, z siedzibą przy ul. Dominikańskiej
15, 35-077 Rzeszów, i zobowiązuje się do ich przestrzegania. Jednocześnie wskazuje, że
dziecko (imię i nazwisko) przebywało
i/lub nocowało* w Klasztorze Dominikanów w Rzeszowie pod moją opieką w dniach
.....

..... rodzic dziecka/opiekun prawny
(data i podpis składającego oświadczenie) dziecka*

* - niepotrzebne skreślić

ZASADY SPORZĄDZANIA NOTATKI DOTYCZĄCEJ ZDARZENIA

- Zapisz dokładną datę i godzinę, kiedy incydent został zgłoszony.
- Podaj imię i nazwisko dziecka, wiek, adres zamieszkania (jeśli dostępny), szkołę oraz wszelkie inne istotne informacje, np. pytania o rodziców dziecka, ich personalia i sposób kontaktu.
- Opisz dokładnie to, co zostało zgłoszone, włączając miejsce, czas i wszelkie istotne szczegóły zdarzenia (możesz zacytować zwroty użyte przez dziecko lub inną osobę zawiadamiającą).
- Jeśli istnieją, uwzględnij dane wszelkich świadków incydentu, w tym ich imiona, nazwiska, adresy i numery telefonów kontaktowych. Mogą to być również osoby, którym dziecko wcześniej zgłaszało przemoc.
- Opisz kroki, które podjęto w odpowiedzi na zgłoszenie, w tym komunikację z organami ścigania, rodzicem/rodzicami/opiekunem/opiekunami, działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku itp.
- Wymień wszelkie instytucje lub osoby, z którymi został nawiązany kontakt w związku z incydemem.

Uwaga

Jeśli w notatce znajdują się dane osobowe, przeor klasztoru staje się automatycznie ich administratorem i stosuje się do przepisów RODO. Osoba sporządzająca notatkę informuje o dobrowolności podania danych osobowych (imię nazwisko, dane do kontaktu).

NOTATKA SŁUŻBOWA
Z PRZYJĘCIA ZGŁOSZENIA PRZEMOCY

Data i czas zgłoszenia	
Imię i nazwisko osoby zgłaszającej (nr tel., e-mail do kontaktu)	
Imię i nazwisko osoby skrzywdzonej (nr tel., e-mail do kontaktu; w przypadku osoby małoletniej wpisać dane kontaktowe rodziców lub opiekunów prawnych)	
Imię i nazwisko osoby stosującej przemoc (nr tel., e-mail do kontaktu)	
Forma krzywdzenia, miejsce, okoliczności towarzyszące	

Świadkowie			
Forma podjętej interwencji <i>(zakreślić właściwe)</i>	Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (art. 304 k.p.k.)	Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/ rodziny	Inny rodzaj interwencji <i>(jaki?)</i>
Dane organu/ placówek/ osób/ instytucji, do których zgłoszono interwencję i z którymi się kontaktowano			

.....
miejsowość, data

.....
czytelne podpisy osób uczestniczących
w przyjmowaniu zgłoszenia

Załącznik 4

OŚWIADCZENIE O ZACHOWANIU POUFNOŚCI INFORMACJI POWZIĘTYCH
W PROCESIE POSTĘPOWANIA W SPRAWIE KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO
ORAZ PRZETWARZANYCH DANYCH OSOBOWYCH

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że znana jest mi treść przepisu art. 241 § 1 – § 3 k.k.* i wynikające z niego zakazy:

1. rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym;
2. rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności;
3. rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Oświadczam, że znane są mi zasady bezpiecznego przetwarzania danych osobowych w ramach polityki RODO.

Zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, które zostały mi ujawnione w procedurze interwencyjnej w związku ze zgłoszeniem przemocy wobec dziecka, zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka lub podjęciem innych działań w celu ochrony dziecka.

.....

miejsowość, data

.....

imię i nazwisko (czytelny podpis)

* art. 241 [rozpowszechnianie wiadomości]

§ 1. Kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności.

§ 3. Karze określonej w § 1 podlega, kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI POMIĘDZY MAŁOLETNIAMI

Klasztor Dominikanów w Rzeszowie, przy ul. Dominikańskiej 15, jest miejscem zapewniającym bezpieczeństwo dzieciom także w grupie rówieśniczej. Kierując się wartościami wypływającymi z Ewangelii, staramy się wpoić wszystkim wiernym postawę szacunku wobec każdego człowieka – dzieci i dorosłych. Pragniemy, by w relacjach międzyludzkich bliska była im ewangeliczna zasada: „Wszystko więc, co chcielibyście, żeby wam ludzie czynili, i wy im czyńcie” (Mt 7,12a). Zasady bezpiecznych relacji między dziećmi poznali wszyscy pracownicy i współpracownicy klasztoru, dzięki czemu mogą oni umiejętnie i adekwatnie do zaistniałej sytuacji reagować na każde niewłaściwe zachowanie czy przemoc. Również dzieci powinny przestrzegać poniższego kodeksu podczas spotkań w klasztorze i poza nim, w kontakcie bezpośrednim i wirtualnym. Kodeks zachowań został opracowany z udziałem dzieci. Ewaluacja i weryfikacja zasad bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi odbywać się będzie co dwa lata, a także po każdej sytuacji kryzysowej, jeśli w klasztorze podjęta zostanie interwencja z powodu krzywdzenia rówieśniczego. Zmiana treści zasad bezpiecznych relacji między dziećmi jest możliwa w każdym momencie na ich wniosek i z ich udziałem.

1. Równe traktowanie i szacunek dla każdej osoby

- Traktuj innych tak, jak chcesz, aby inni traktowali Ciebie.
- Pamiętaj, że każda osoba jest kimś wyjątkowym i szczególnie obdarowanym przez Boga. Należą się jej szacunek i troska o jej dobro.
- Bądź tolerancyjny – szanuj odmienny wygląd, przekonania, poglądy i cechy koleżanek/kolegów.
- Pamiętaj, że przez różnorodność wzajemnie się ubogacamy.
- Masz prawo do zabawy i relacji z każdym dzieckiem, ale pamiętaj, że nie zawsze inne dziecko ma chęć do kontaktu z Tobą w danym momencie. Uszanuj to.
- Zachowaj otwartość i bądź wrażliwy na wszystkie osoby, nawet jeśli nie należą do grona Twoich najbliższych przyjaciół. Nie wykluczaj ich ze wspólnych działań, rozmów i szkolnych aktywności.

2. Zasady komunikacji między małoletnimi

- Zachowuj życzliwość i szacunek wobec koleżanek/kolegów.
- Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, o ile nie naruszają one dobra innych osób.
- Słuchaj innych, gdy mówią. Nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają.
- Zachowuj kulturę słowa w każdej sytuacji.
- Stosuj formy grzecznościowe.
- Pytaj o zgodę na kontakt fizyczny (przytulenie, pogłaskanie).

3. Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni

- Szanuj rzeczy osobiste i mienie innych osób.
- Zapytaj, jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz.
- Nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych osób bez ich zgody. Każdy ma prawo do prywatności.
- Nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku kolegów/koleżanek i innych osób bez ich wyraźnej zgody.
- Pamiętaj, że każdy ma prawo do przestrzeni osobistej. Jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to. Naruszanie tej przestrzeni może rodzić konflikty.

4. Zakaz stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie

- Nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś czułby się celowo pomijany, izolowany.
- Nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie kolegi/koleżanki naruszają jego/jej integralność fizyczną.
- Szanuj przestrzeń intymną kolegów/koleżanek. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- Nie wyśmiewaj, nie obgaduj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj kolegów/koleżanek.
- Nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach kolegów/koleżanek.
- Nie zwracaj się w sposób wulgarny do innych.
- Pamiętaj, że żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli tak jest, natychmiast zakończ taką zabawę słowną.
- Nie narażaj siebie i innych uczniów na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu fizycznemu czy psychicznemu.
- Nie wyrażaj negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
- Nie zabieraj rzeczy należących do innych bez ich zgody.

5. Szacunek w kontaktach internetowych i zakaz cyberprzemocy

- Szanuj innych i traktuj ich tak, jak chcesz, by traktowali Ciebie – dotyczy to wszystkich typów Twojej aktywności w sieci. Po drugiej stronie ekranu jest drugi człowiek.
- Pamiętaj, że cyberprzemoc często zaczyna się od tzw. „niewinnych żartów”. Nie każdy ma takie samo poczucie humoru. Uważaj na to, co piszesz i co publikujesz, w Internecie nic nie ginie. W świecie wirtualnym łatwo poruszyć lawinę wzajemnych niechęci, co może doprowadzić do konkretnej formy przemocy.
- Nie udostępniaj kontaktów do innych osób (telefonicznych, mailowych) bez ich zgody.
- Dbaj o swój oraz innych wizerunek w sieci – nie publikuj wrażliwych danych, powierzonych ci informacji oraz zdjęć i filmów ośmieszających innych. Szanuj ich prywatność.

- Chronić intymność swoją i innych. Nie wysyłać i nie udostępniać zdjęć lub filmów, które by ją naruszały.
- Sprzeciwiaj się hejtowi, sam nie publikuj obrażających i agresywnych komentarzy oraz reaguj, gdy zauważysz, że ktoś jest poniżany w Internecie. Nie przesyłaj dalej ośmieszających wiadomości. Zgłoś takie działania odpowiednim osobom.
- Nie prowokuj innych do niepotrzebnych, nieuzasadnionych kłótni. Trolling, świadome poniżanie, nękanie i zaczepki są zachowaniami niedopuszczalnymi.
- Nie wykluczaj swoich rówieśników z grup w mediach społecznościowych z powodu swoich prywatnych niechęci.
- Nie podszywaj się w Internecie pod inne osoby. Takie zachowanie w cyberprzestrzeni jest kradzieżą tożsamości. To jest przestępstwo.
- Jeżeli zauważysz, że ktoś nie wylogował się ze swojego konta, nie wykorzystuj tej sytuacji do działań, które przyniosłyby mu szkodę, ale życzliwie poinformuj go o jego nieuwadze.
- Pamiętaj, że groźby, pomówienia, nawoływanie do nienawiści, prześladowanie, ośmieszanie w cyberprzestrzeni także są karalne. Twoje działania w sieci nie są anonimowe.

6. Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów

- Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę. Zastanów się, co chcesz osiągnąć. Jeśli to możliwe, podejmij spokojną rozmowę z drugą stroną.
- Umów się na rozmowę w bardziej stosownych warunkach, w ten sposób zyskasz czas na konstruktywny dialog.
- Powiedz, co według Ciebie jest problemem, co przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz.
- Słuchaj drugiej osoby. Dopytaj o jej odczucia i oczekiwania. Podsumuj to, co usłyszałaś/usłyszałeś dla upewnienia się, czy dobrze zrozumiałaś/zrozumiałeś jej komunikat.
- Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie do swoich odczuć.
- Wspólnie wymyślcie rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony.
- Jeśli nie uda się Wam dojść do porozumienia, poproś o pomoc osobę dorosłą, aktualnego opiekuna grupy. Porozmawiaj o tym z Twoimi rodzicami. Nie rozwiązuj konfliktu samodzielnie.
- Nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda. Zawsze poinformuj o tym osobę dorosłą

ZGODA RODZICA LUB OPIEKUNA PRAWNEGO NA UDZIAŁ MAŁOLETNIEGO
ZAJĘCIACH FORMACYJNYCH LUB GRUPIE DUSZPASTERSKIEJ

.....
(imię i nazwisko dziecka)

Imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego:

Adres rodzica/opiekuna prawnego:

Telefon rodzica/opiekuna prawnego:

E-mail rodzica/opiekuna prawnego:

Informacje dla rodzica/opiekuna prawnego dotyczące duszpasterstwa

- Nazwa duszpasterstwa:
- Klasztor:...
- Duszpasterz: (*imię i nazwisko oraz dane kontaktowe*)
- Ustalony czas spotkań i ich regularność:
- Strona www lub profil społecznościowy duszpasterstwa:
- Link do klasztornych standardów ochrony małoletnich:
- Link do regulaminu grupy duszpasterskiej (*może być też wersja drukowana*):
- Lista wydarzeń, na których będą robione fotografie: **wpisać własne**, np. *spotkania formacyjne, nabożeństwa, uroczystość bierzmowania, mikołajki, spotkanie wigilijne, kolędowanie, zabawa karnawałowa, itp.*

KLAUZULA INFORMACYJNA

Klasztoru Dominikanów w Rzeszowie

Zgodnie z art. 8 u. 1 Dekretu KEP oraz art. 13 u. 1 i 2 RODO, pragniemy poinformować, że administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Klasztor Dominikanów w Rzeszowie z siedzibą przy ul. Dominikańskiej 15, 35-077 Rzeszów. Dane osobowe Pani/Pana oraz dziecka pozostającego pod Pani/Pana opieką przetwarzane będą w celu organizacji i zapewnienia prawidłowego przebiegu zajęć formacyjnych organizowanych przez Klasztor Dominikanów w Rzeszowie (podstawy prawne: art. 6 u.1. lit a) RODO LUB art. 7 u.1 pkt.1) Dekretu KEP). Kontakt z Inspektorem Ochrony Danych w Prowincji Polskiej Zakonu Kaznodziejskiego w sprawach dotyczących przetwarzania i ochrony Pana/Pani danych oraz danych dziecka pozostającego pod Pani/Pana opieką jest możliwy poprzez adres e-mail: ochronadanych@dominikanie.pl. Odbiorcą danych osobowych będą podmioty upoważnione do przetwarzania na podstawie umowy powierzenia danych oraz stosowne osoby, podmioty,

urzędy, organy rządowe i samorządowe, określone przepisami ustaw związanych z dokonywanymi czynnościami. Dane osobowe Pani/Pana oraz dziecka pozostającego pod Pani/Pana opieką będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji zadania oraz obowiązków wynikających z przepisów prawa; nie będą przekazywane do państwa trzeciego (poza przypadkami realizacji działalności misyjnej Kościoła bądź zadań zleconych przez Stolicę Apostolską). Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu danych osobowych swoich oraz dziecka, prawo do żądania poprawienia, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania tych danych – przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z RODO, w szczególności z art. 17 ust. 3 RODO; Ma Pan/Pani prawo wniesienia skargi do organu nadzoru, gdy uzna Pani/Pan, iż przetwarzanie danych osobowych Pani/Pana lub dziecka dotyczących narusza przepisy. W przypadku danych osobowych związanych z działalnością kanoniczną Kościoła Katolickiego, właściwym organem nadzoru jest Kościelny Inspektor Ochrony Danych, Skwer kard. Stefana Wyszyńskiego 6, 01-015 Warszawa, kiod@episkopat.pl, natomiast w przypadku danych związanych z pozostałą działalnością: Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (adres: ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa). Pani/Pana dane oraz dane dziecka nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany, w tym również w formie profilowania.

Uczestnictwo Państwa dziecka w proponowanych przez Klasztor Dominikanów w Rzeszowie zajęciach formacyjnych wiąże się z udzieleniem pełnej zgody na przetwarzanie danych osobowych oraz udzieleniem zgody na publikację wizerunku indywidualnego lub grupowego.

OŚWIADCZENIE RODZICA/OPIEKUNA PRAWNEGO DZIECKA

Wyrażam zgodę na udział mojego dziecka

w zajęciach formacyjnych w roku duszpasterskim

Oświadczam, iż zapoznałem/am się z regulaminem tego duszpasterstwa i standardami ochrony małoletnich przy Klasztorze Dominikanów w Rzeszowie. Oświadczam ponadto, iż biorę na siebie odpowiedzialność za bezpieczeństwo mojego dziecka w drodze na zajęcia formacyjne oraz w czasie jego powrotu do domu. Oświadczam, że zapoznałem/am się i akceptuję treść klauzuli informacyjnej dotyczącej danych osobowych. Wyrażam zgodę na utrwalanie i publikowanie wizerunku mojego dziecka na stronie internetowej klasztoru i profilach społecznościowych duszpasterstwa, a także danych osobowych dziecka w zakresie imienia i nazwiska. Wyrażam zgodę na kontakt duszpasterza i innych członków duszpasterstwa z moim dzieckiem w formie ustalonej regulaminem duszpasterstwa. Wyrażam także zgodę na kontakt duszpasterza ze mną w sprawach związanych z udziałem mojego dziecka w zajęciach formacyjnych i do tego celu udostępniam moje dane kontaktowe.

.....
Miejscowość, data

.....
Imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego